

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՌԱՆՅ «ԳՐԵԹԷ»Ի

«Հայկական սփիւռքը Սերժ Սարգսեանի դէմ բողոքի ակցիաների ղեկավար կարծես թէ վերադառնում է իր ասանդակին, անշտոյ վթարումներին» Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման խնդրով թակել արտասահմանեան դռներն ու ճանաչում մուրալը:

Այս հաստատումները հայրենի «Ժամանակ» ելեկտրոնային թերթին կը պատկանին: Անստորագիր յօդուածի մը նախաբանը կը կազմեն: Յօդուածին խորագիրն է «Սփիւռքը անապատացման ճանապարհին», կը կրէ չորեքշաբթի, 11 նոյեմբեր թուականը: Գրութիւնը «Խմբագիրի սինակ»ը ենթաբաժանումին տակ տեղադրուած է:

Նախաբանէն պէտք է հետեւցնել, թէ յօդուածը ի՞նչ ուղղութեամբ պարզացած է: Յօդուածին միտքերը տարբադարձելով՝ հակափաստարկներ բերելը նպատակին ծառայելու միտումը չ'արդիւնաւորեր: Ընդհանրապէս այլ չէր արժէր անդրադառնալ հրապարակուած մտածումներուն, եթէ այս բոլոր «հանճարեղ» գաղափարները չկրէին խմբագիրին սինակին պաշտօնականութիւնը: Այս կ'ենթադրէ, որ սփիւռքի նկատմամբ կատարուած գնահատականը ո՛չ թէ այս կամ այն յօդուածագիրին կամ աշխատակիցին անհատական տեսակէտն է, այլ՝ պաշտօնապէս թերթինը: Իսկ թերթը ծանօթ է իբրեւ Հայ ապգաւին Բոնկրեւի խօսափողներէն մէկը:

Կ'արժէ անդրադառնալ ուրեմն: Հայկական սփիւռքը այս գրութեան մէջ յայտնուած է «անշտոյ վամբիշի» վերադարձ կատարող, արտասահմանեան դռներ թակող եւ ճանաչում մուրացողի կարգավիճակին մէջ: Թէ ինչն'ու փորձ կը կատարուի ասանդակին սփիւռքին այս դիմագիծը տալ, առիկա, իր կարգին, աւելի խոր վերլուծման կարօտող նիւթ է:

Այստեղ առաջնային մտահոգութիւնը հետեւեալն է. Հայ ապգաւին քոնկրետով գլխաւորուող հայրենի բնդդիմութիւնը մէկ կողմէ ներքաղաքական խոր անհանգստութիւն կ'ապրի՝ իր ենթահողոր հետպիտեւ վիջած տեսնելով յօգուտ կառուցողական բնդդիմութեան, միւս կողմէ գերխախտված ճիգի մէջ էր սփիւռքի բողոքի գործողութիւնները ծառայեցնելու իշխանատիրութեան իր քաղաքականութեան:

Ճիշդ այստեղ է, որ հարցը սուր բնոյթ կը ստանայ: «Ժամանակ»ի ետին կանգնած ուժերը իրենք վիրենք համոզած էին, որ Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններուն դէմ շղթայակերծուած բողոքի գործողութիւնները կրնան ծառայեցնել իրենց նպատակներուն, Հայաստանի պետութեան հեղինակութիւնը հարուածել՝ յաշս միջապգաւին հանրութեան կարծիքին եւ միջապգաւին բնտանիքին: Սահմանապատումը՝ իշխանութեան քաղաքական ուղեգիծին բնդդիմանալու եւ պետական շահերը հարուածելու մօտեցումներուն միջեւ վաղուց ջնջուած էր հայրենի ապակառուցողական բնդդիմութեան համար:

Մինչդեռ, սփիւռքի թէ Հայաստանի մէջ կառուցողական բնդդիմադրութեան ամենէն բուռն բողոքի ելոյթները թրքական նախապալմաններուն բնդառաջման դէմ գիտէին պատճռով: Երբ քաղաքական բնդդիմութիւնը իշխանութեան մրցապայքարներէն: Այս է քաղաքական անհանգստութեան բուն պատճառը, որ կ'երեւի «Ժամանակ»ի ելեկտրոնային էջերուն մէջ թէ անոր ետին կանգնած ուժերուն մօտ: Անոնք հիասթափուած են փաստօրէն, որ բացառապէս իշխանատիրական մղումներէ առաջնորդուած բնդդիմութիւնը արագ կ'ընդունէրով հող կորսնցնելու գործընթացին մէջ է:

«Հայաստանի հպօրացմանը, ժողովրդավարական, տնտեսական բարեփոխումներին միտուած գործողութիւնների իրականացմանը ուղղուած 1000 տոյարք թերեւս շատ աւելի մեծ պղծեցութիւն կ'ունենայ հայութեան խնդիրներին լուծման գործում, քան օրինակ՝ Յեղասպանութեան ճանաչման նմանօրինակ ակցիաների համար ծախսուած 10,000, 100,000 կամ 1 միլիոն տոյարք: Բայց աւաղ, սփիւռքն առայժմ շարունակում է կառչած մնալ ասանդութիւն: Ի՞նչն է պատճառը թերեւս դժուար է միանգամից ասել, քանի որ գործ ունենք բաւական լայն եւ բազմաշերտ մի հարթութեան հետ, որ կոչուում է աշխարհափիւռ հայութիւն, բայց որ այդ առայժմ ոչ յայտնի կամ ոչ իրովին ուրուագծուած պատճառի հետեւանքով այդ բազմաշերտ հարթութիւնը, չնայած ունեցած հսկայական բարոյաքաղաքական եւ ֆինանսատնտեսական ռեսուրսներին, իրականում գտնուում է իսկաւար անապատացման ճանապարհին՝ գրեթէ անկասկած է»:

Թէեւ «Ժամանակ»ի խմբագիրը կը խօսի այսօրուան սփիւռքին բազմաշերտ ըլլալու հանգամանքներուն մասին, սակայն իր նախաբանն ու եզրապահումը իրարու կը հակասեն: Նախաբանին մէջ կը խօսուի իր ասանդութիւններուն վերադարձ կատարող հայկական ամբողջական սփիւռքին մասին, մինչդեռ եզրակացութիւնը՝ բոլորովին տարբեր տեսակի սփիւռքի: Ըստ «Ժամանակ»ի, սփիւռքը բազմաշերտ հարթութիւնը անապատացման ճամբուն վրայ է:

Գաղափարախօսական անապատացումը մը կը նկատուի «Ժամանակ»ի ելեկտրոնային էջերուն մէջ: Կարենալ խորհրդածելու համար, որ եթէ իսկական Յեղասպանութեան ճանաչման սատար կանգնելու որոշումը մեր երկրի անկախութեան հռչակագիրին մէջ ամրագրուած է, եւ եթէ իրօք Յեղասպանութեան ճանաչումը կը շարունակէ մասն կազմել մեր պետութեան արտաքին քաղաքական կազմել մեր պետութեան արտաքին քաղաքականութեան ճանաչման հրամայականին՝ միայն կը հպօրացնէ Հայաստանի պետութիւնը:

Միայնցանք գաղափարախօսական անապատացումը նկատելով՝ «Ժամանակ»ին եւ ժամանակակիցներուն համար ապգաւին գաղափարախօսականութիւնը քաղաքական կեղծ քաղեկորիւ էր ի սկզբանէ: Անկասկած, առանց «գրեթէ»ի:

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

ԵՐԿԿՈՂՄ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎ՝ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐ ՍԼԷՅՄԱՆԻ ԵՒ ԱՍԱՏԻ ՄԻՋԵՒ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման երէկ կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-ին հասաւ Դամասկոսի նախագահական պալատ, երբ զինք փոխադրող նախագահական ուղղաթիւը էք կատարեց ժողովուրդի պալատի էջուղին վրայ:

Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Սատ դիմաւորեց նախագահ Սլէյմանը եւ անոր ընկերակցող պետական պատուիրակութիւնը:

Նախագահական պալատին մէջ տեղի ունեցաւ լիբանանեան - սուրիական վեհաժողովը, որուն ընթացքին նախագահներ Սլէյման եւ Սատ շեշտեցին, թէ իրենց միջեւ համամտութիւն կայ շրջանային եւ միջազգային առումով առաջնահերթ եւ կարեւոր թղթածրարներուն շուրջ:

Նախագահները նկատել տուին, որ երկու երկիրներուն միջեւ զործակցութիւնն ու յարաբերութիւնները պէտք է շարունակուին ամէն իմաստով բոլոր մարզերուն մէջ եւ մակարդակներուն վրայ:

Մեկուկէս ժամ տեւած հանդիպումին ընթացքին նախագահներ Սլէյման եւ

Սատ քննարկեցին անցեալ տարուան ընթացքին իրենց կողմէ հրապարակուած միացեալ հաղորդագրութիւնը եւ քննարկեցին հաղորդագրութեան տակաւին չգործարարուած կէտերը, ինչպէս նաեւ անոնց գործադրութեան տարբեր միջոցները:

Նախագահ Սատ վերահաստատեց իր անձնական զօրակցութիւնը նախագահ Սլէյմանի եւ Լիբանանի համընդհանրական նախագահութեան նկատմամբ, ինչպէս նաեւ շեշտեց, թէ ինք նեցուկ կը կանգնի Սլէյմանի որդեգրած այն քայլերուն, որոնք կ'առնուին ի խնդիր լիբանանեան համայնութեան

Շար.ը՝ էջ 2

ԸՍՏ ՊԱՇՏՈՆԱՍԱՐՆԵՐՈՒ

ԱՊՊԱՍ ՊԻՏԻ ԸՆԴՈՒՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՅԵՏԱԶԳԵԼՈՒ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

Բարձրաստիճան պաղեստինցի պաշտօնադատ մը երէկ յայտնեց, որ Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Մահմուտ Ապպաս երէկ յանձնարարական մը ստացած է յունուարին նախատեսուած ընտրութիւնները յետաձգելու եւ պիտի ընդունի այդ խորհուրդը:

Կեդրոնական ընտրական անկախ յանձնարարութիւնը մը, որ Սպասիին խորհուրդը տուած է

ընտրութիւնները յետաձգելու, որովհետեւ Համաս չարժանաց, որ Կազախի մէջ կ'իշխէ, 1.5 միլիոն պաղեստինցիներու զգուշացուցած էր, որ անոնց պիտի չարտօնէ քուէարկութեան մասնակցելու:

Յանձնախումբի նախագահ Համա Նասիր յայտարարեց, որ «այսօր հանդիպում ունեցանք եւ որոշեցինք այս ընտրութիւններուն հրաւերը ուղ-

ղած նախագահին ըսել, թէ իր ճշգրտ ժամանակին ընտրութիւններ չենք կրնար կատարել»:

Նասիր ըսաւ, թէ յանձնախումբը ջանացած է Համասը հանգել արտօնել իրեն Կազա գալ պատրաստելու համար ընտրութիւնները, սակայն անոր դիմումը մերժուած է:

Նախագահի օգնականը նաեւ ընդգծեց, որ կը նախատեսուի, որ Ապպաս համաձայնի այս յանձնարարութեան եւ 24 յունուարին նախատեսուած նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւնները յետաձգել:

Ընտրութիւններու յետաձգումը պիտի արտօնէ խառնափի ընտրութեան մը, որ պիտի ամրագրէ միջպաղեստինեան մասնատուութիւնը եւ Ապպասին կրնայ առիթ ընձայել ետդարձ կատարելու նախագահական ընտրութեան իր թեկնածութիւնը առաջադրելու որոշումն:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԼԻՍԻ ԹԻԹԻՒՆԸՆԵԱՆ» ՆՈՐԱՍՏԵՂԾ ՅՈՒՅԱՍՐԱՀԻ ԲԱՅՄԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՐ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպութեամբ Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միութեան, երէկ հինգ-

շաբթի, 12 նոյեմբեր 2009-ին, երկուշաբթի ժամը 6:30-ին, «Շաղգոյեան» կեդրոնին մէջ տե-

ղի ունեցաւ «Լիսի Թիթիւնեան» ցուցասրահի բացման հանդիսութիւնը

Շար.ը՝ էջ 3

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԵ ՀԱՄԱԼՐԵԼ ՀՈՂԱՅԻՆ ՕՐԷՆՍԳԻՐՔԸ

Հայաստանի Ազգային ժողովին մէջ ՀՀԴ խմբակցութեան ղեկավար Վահան Յովհաննիսեանի, պատգամաւորներ Ռուզան Առաքելեանի եւ Արա Նոսնեանի պատրաստած օրինագիծով կը նախատեսուի համարել Հողային օրենսգիրքը «միջազգային կազմակերպութիւններ, օտար իրաւաբանական անձեր, նաեւ օտար կազմակերպութիւններ ներկայացնող Հայաստանի իրաւաբանական անձերը արգիլելու սահմանէ 25 քիլոմետր տարածութեան վրայ գտնուող շրջաններուն մէջ սեփական հող կամ կառոյց ունենալ բացի Հայաստանի կառավարութեան եւ պաշտպանութեան նախարարութեան կողմէ պաշտօնական համաձայնութեան պարագային»:

«Ազատութիւն» ծայնասփիւռի կայանին հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին Ռուզան Առաքելեան յայտնած է, որ այս հարցը թուրքերու կամ Թուրքիոյ չի վերաբերիր միայն, այլեւ ընդհանրապէս երկրի անվտանգութեան: «Բոլոր երկիրը պաշտպանուած է այդ սահմանամերձ տարածքով, իսկ մեր սահմանամերձ տարածքը որեւէ վայրկեան կրնայ վտանգուիլ»: Նախագիծի հեղինակները այս առումով վկայակոչած են Իրանի եւ Թուրքիոյ փորձառութիւնը, որ որոշ պարագաներու անվտանգութեան հեռանկարով օտարներուն սեփականութիւն ունենալ արգիլուած է ոչ միայն հողերու, այլ նաեւ անշարժ գոյքի առումով:

Արա Նոսնեան նշած է, որ Թուրքիոյ սահմանամերձ կարգ մը գօտիներուն մէջ նոյնիսկ թուրքերուն արգիլուած է սեփականութիւն ունենալ:

Հաշնակցութեան պատգամաւորները նշած են, որ թեւ Հայաստանի միջ Հողային օրենսգիրքով օտարներուն արգիլուած է սեփականութիւն ունենալ, սակայն ոչ կազմակերպութիւններու եւ իրաւաբանական անձերու, ինչ որ անհերթ կացութիւն կը ստեղծէ, որովհետեւ անհատներ կազմակերպութիւններու անվտանգութեան կը զենն սահմանամերձ հողաշերտեր:

ԺԱՌԱՂՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՍԼԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԱԿԱՆ ԹԵՒԸ ԿԸ ԲՈՂԱՔԷ

Ժառանգութիւն կուսակցութեան երիտասարդական թեւը եւ շարք մը հասարակական կազմակերպութիւններ երէկ բողոքի ցոյց մը կազմակերպած են սահմանադրական դատարանին դիմաց պահանջելով հայ-թրքական արձանագրութիւններու հարցին մէջ սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութեանի անկողմնակալութիւնը Սահմանադրական դատարանին մէջ այս արձանագրութիւնները քննելու ընթացքին:

Ցուցարարները բարձրացուցած էին «Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութեան, կը բաւ պաշտօնը չարաշահես: Բոլոր հրաժարականը կը պահանջենք», «Սահմանադրական դատարանը մեղսակից է 1990-ականներու կեղծ ընտրութիւններուն» եւ այլ գրութիւններ կրող պաստառներ, իսկ իրենք կը գոչէին «Ազատ, արդար Հայաստան», «Ամօք Սահմանադրական դատարանի նախագահին»:

Ազգային ժողովի ժառանգութեան պատգամաւոր Ջարուհի Փոստանճեան «Ա1+»ին հետ զրոյցին ընթացքին նշած է, որ երբ Սերժ Սարգսեան արձանագրութիւններու ստորագրութեան առաջ համահայկական ուղեւորութիւն կատարեց, Գագիկ Յարութեան

Շար.ը՝ էջ 3

ՄԱԿ-Ի ՄԷՋ ԱԶԳԵՅՃԱՆԱԿԱՆ ՍՈՒՏ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաճիւղի եւ տեղեկատուութեան վարչութեան ղեկավար Տիգրան Բալայեան կը հաղորդէ, որ երէկ 11 նոյեմբերին ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան խորհուրդին մէջ քննարկումներ կայացած են «քաղաքացիական բնակչութեան պաշտպանութիւնը զինեալ հակամարտութիւններու ընթացքին» միւթով:

Նիստին ընթացքին ելոյթներ ունեցան ՄԱԿ-ի գլխաւոր քարտուղար Պան Բի Մուն, ինչպէս նաեւ ՄԱԿ-ի 47 անդամ պետութիւններու ներկայացուցիչներ, որոնց կարգին Հայաստան:

Ազգայնականի ղեկավար Սեփիւն իր խօսքին ընթացքին ներկայացուցած է հոնդայուի դէպքերու ազգայնական մեկնաբանութիւնը: Անոր յայտարարութիւններէն ետք խօսք առած է ՄԱԿ-ի մէջ Հայաստանի ղեկավար Կարէն Նազարեան, որ մասնաւորաբար նշած է, որ քննարկումներուն իր մասնակցութիւնը առնչուած է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան նախորդած շրջանին Ազգայնականի կողմէ հայերու նկատմամբ ծրագրաւորուած եւ գործադրուած ցեղային

Շար.ը՝ էջ 3

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿԱՆԽԱՐԳԻԼՄԱՆ ՀԱՐՅԸ

Ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար Զիատ Պարուտ երէկ նախագահեց Ապահովական կեդրոնական խորհուրդի արտակարգ նիստին՝ ներկայութեամբ ներքին ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն զօր. Աշրաֆ Ռիֆիի, Պէյրուքի նահանգապետի պաշտօնակատար Նասիֆ Քալուշի, զինուորական գործողութիւններու սպայակոյտի պետի տեղակալ զօր. Ապտէլ Ռահման Շիաթիի, բանակի գաղտնի սպասարկութեան տնօրէն զօր. Էտմոն Ֆատելի, ապահովական կեդրոնական խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար զօր. Էլիաս Խուրիի, պետական անվտանգութեան ընդհանուր տնօրէնի պաշտօնակատար զօր. Էլիաս Քալաթաթիի եւ Պէյրուքի վճռաբեկ ատենանի ընդհանուր դատախազ Մուլթաթ Սաատի:

Նիստէն ետք Պարուտ յայտնեց, որ Ապահովական կեդրոնական խորհուրդը իր արտակարգ նիստին ընթացքին քննարկեց աւագակութեան եւ անոր կանխարգիլումին վերաբերող հարցերը:

Ան ըսաւ, որ արդէն իսկ երկրիւր ունի նորակազմ կառավարութիւն, ուր կը տիրէ քաղաքական կայունութիւն, «սակայն հարկ է քաղաքական այդ կայունութեան զուգահեռ գծել նաեւ ապահովական առումով», ըսաւ ան:

Պարուտ շեշտեց նաեւ, որ Լիբանանի մէջ աւագակութեան, ոճրագործութեան եւ երթելի արկածներու համեմատութիւնը նուազած է: Ան նշեց, որ Լիբանանի մէջ տիրող կացութիւնը այդքան ալ գէշ չէ՝ աւելցնելով, որ խորհուրդը կը փափաքի նուազագոյն ապահովութիւնը շնորհել երկրին քաղաքացիներուն, հետեւեալքար ամէն ջանք ի գործ պիտի դրուի կանխարգիլելու համար երկրին մէջ աւագակութեան եւ ոճրագործութեան համեմատութեան բարձրացումը:

Պարուտ նշեց, որ լիբանանեան բանակին եւ ներքին ապահովութեան ուժերուն միջեւ կան միացեալ ծրագիրներ, որոնք կը գործադրուին ապահովութեան կայունացման նպատակներով: Ան նշեց, որ Պէյրուքի հարաւային արուարձաններուն մէջ կատարեալ գործակցութիւն կայ շրջանի բնակչութեան եւ ներքին ապահովութեան ուժերուն միջեւ՝ մաղթելով, որ լիբանանեան պետութիւնը իր ներկայութիւնը հաստատեալ ամբողջ Լիբանանի տարածքին:

●ՆՇՆԵՔ, որ ներքին ապահովութեան ուժերը երէկ ձերբակալեցին երկու աւագակներ, որոնք աւելի քան 70 զոդութիւն կատարած են Պէյրուքի, Լեռնալիբանանի եւ հարաւային Լիբանանի մէջ:

ՀԱՐԻՐԻ ՇՆՈՐՀԱՌՈՐԱԿԱՆ ՀՆՈՒԳԻՐ ՍՏԱՅԱՒ ՍՈՒՐԻԱՅԻՐ ՊԱՇՏՏՈՆԱԿԻՑԷՆ

Վարչապետ Սաատ Յարիրի երէկ շնորհաւորական հեռագիր մը ստացաւ սուրիացի իր պաշտօնակիցէն Նաժի Օթրիէն:

Կառավարութեան աղբիւրներ նշեցին, որ Օթրի շնորհաւորած էր Լիբանանի նոր կառավարութեան կազմութիւնը եւ իր բարեմաղթութիւնները յայտնած էր նոր վարչապետին ու կառավարութեան:

Վարչապետ Յարիրի շնորհաւորական հեռածայնային հաղորդակցութիւն մը ստացած էր նաեւ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Պան Զի Մուճէն:

Սիւս կողմէ, Յարիրի Կեդրոնական Պէյրուքի իր բնակարանին մէջ ընդունեց ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Ժըքրան Պասիլը, որուն հետ քննարկեց նախարարութեան վերաբերող շարք մը հարցեր:

ԴՈԿՏ. ՄԱՐԱԼ ԹԻԹԵԼԵԱՆ -ԿԻՏԱՆԵԱՆ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՄԵՆԵԿԱԼ

Վիճակագրութեան կեդրոնական վարչութեան ընդհանուր տնօրէն դուկտ. Մարալ Սիլբելեան-Կիտանեան իրիւրա- կի, 15 նոյեմբեր 2009-ին, պիտի մեկնի Սենեկալ՝ «Փարիզ-21»-ի հրաւերով Լիբանանի ներկայացնելու համար 16-էն 18 նոյեմբեր

յեմբեր Տաքարի մէջ տեղի ունենալիք խորհրդաժողովին:

Յայտնենք, որ դուկտ. Մարալ Թիւթելեան-Կիտանեան այս խորհրդաժողովին ծիրին մէջ պիտի ստանձնէ նիստի մը նախագահութիւնը 17 նոյեմբերին:

Դուկտ. Թիւթելեան-Կիտանեան սոյն խորհրդաժողովին կը մասնակցի «Փարիզ-21»-ի գործադիր խորհուրդի անդամի եւ խորհրդաժողովը կազմակերպած գիտական խորհուրդի անդամի իր համագանքին բերումով:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ԱԶԳ. Լ. ԵՒ Ս. ՅԱՎՈՐԵԱՆ ԲՈԼԵՑ

ՏԱՐԵԿԱՆ BRUNCH

«ՄԵԹՐՈՓՈԼԻԹԸՆ» ՊԱՆԴՈԿ

5 ՓԵՏՐՈՒՐ, 2010

- Ելեւնուտքի եւ տարեկան պիտուքի մշակման յանձնախումբ:

Իւրաքիմ Քանաան (նախագահ), Ռոպի Ֆատել (գեկուցաբեր), Ֆուատ Սաատ, Անուար Խալիլ, Ալի Ֆայիա, Ապաս Յաշեմ, Ղազի Ջալա:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԿԱՏԱՐԵՅ 16 ՄՆԱՅՈՒՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐԷՆ 15-ԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՁԵԿՈՒՅԱԲԵՐՆԵՐՈՒՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պըրրի, երէկ կէսօրէ առաջ ժամը 11:36-ին, նախագահեց խորհրդարանի մնայուն յանձնախումբերուն, անոնց նախագահներուն եւ գեկուցաբերներուն ընտրութեան ընդհանուր ժողովին՝ ներկայութեամբ վարչապետ Սաատ Յարիրիի եւ այն նախարարներուն, որոնք նաեւ երեսփոխաններ են:

Ընդհանուր ժողովին ներկայ գտնուեցան 90 երեսփոխաններ:

Պըրրի նիստը բաց յայտարարեց խնդրելով ներկայ երեսփոխաններուն ներողամտութիւնը արձանագրուած ուշացումին համար նկատի ունենալով, որ նիստին սկսումին համար յայտարարուած էր ժամը 10:30-ը:

Պըրրի նշեց, որ ուշացումը արձանագրուած է համախոհական որոշ քայլերու դիմելու համար: Ան աւելցուց, որ այդ քայլը ժողովողակարեւակ է եւ յաջող փորձ մը շրջանցելու համար ընտրապայքարը:

Երեսփոխաններ Նիքուա Ֆաթուշ եւ Ըսթֆեն Տուէյիի ընդդիմացան կատարուած համաձայնութիւններուն:

Պատասխանելով անոնց բողոքին՝ Պըրրի ըսաւ. «Եթէ կ'ուզէք, ընտրեցէք»:

Ապա խորհրդարանը ընտրեց 16 մնայուն յանձնախումբերէն 15-ին նախագահները, գեկուցաբերներն ու անդամները, բացի կենսոլորտի յանձնախումբէն, որուն նախագահին եւ գեկուցաբերին ընտրութեան համար երեսփոխաններուն քիւր բաւարար չէր:

Խորհրդարանի մնայուն յանձնախումբերը իրենց նախագահներով, գեկուցաբերներով եւ անդամներով կը ներկայացընեն հետեւեալ պատկերը.

- Կրթութեան, բարձրագոյն ուսման եւ մշակոյթի յանձնախումբ:

Պահիա Յարիրի (նախագահ), Ռիատ Ռահիալ (գեկուցաբեր), Սոհամետ Յաժարա, Ալի Ֆայիա, Սեմի ժեմայել, Ալի Խրէյս, Ալի Օսէյրան, Ֆարիտ Խալիլ, Ալի Ֆայիա, Ապաս Յաշեմ, Ղազի Ջալա:

- Առողջապահութեան, աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու յանձնախումբ:

Աթէֆ Սաժտալանի (նախագահ), Ասեմ Արաժի (գեկուցաբեր), Պիլալ Ֆարիաթ, Նաժի Ղարիոս, Ռիատ Ռահիալ, Անուար Յաժարա, Ալի Սըբտատ, Իմատ Յուք, Քասեմ Ապտէլ Ազիզ, Միշել Մուսա, Ուալիտ Խուրի եւ Եուսէֆ Խալիլ:

- Պաշտպանութեան, ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու յանձնախումբ:

Ասեմի ժըր (նախագահ), Անուար Խալիլ (գեկուցաբեր), Էտկար Մաալուֆ, Ըսթֆեն Տուէյիի, Անուար Սաատ, Այուպ Յըմայետ, Պասսեմ Շապ, Ուալիտ Սըքքարիէ, Ալեմ Սուլ, Խալետ Տահեր, Ալի Օսէյրան, Ալի Ամար, Անուար Ջահրա, Քասեմ Յաշարա, Անուար Քարամ եւ Սեմի ժեմայել:

- Գաղթականութեան հարցերու յանձնախումբ:

Շանթ Չիմչիմեան (նախագահ), Սոհամետ Քապարա (գեկուցաբեր), Էլի Քէյրուզ, Ամին Ռեհալէ, Ալեմ Աուլ, Ֆուատ Սաատ, Ապտէլ Սեմիտ

Սալէի, Ալետտին Թըրրօ, Սեպուի Գալիաթեան, Նուուար Սահիլի, Յանի Քըպայսի եւ Տորի Շանուլ:

- Երկրագործութեան եւ՝ զբօսաշրջութեան յանձնախումբ:

Այուպ Յըմայետ (նախագահ), Նամթալա Ապի Նասըր (գեկուցաբեր), Ջիատ Քատիրի, Էլի Մարունի, Նիտալ Թոհմէ, Ժիլպերթ Ջուէյն, Ուալիտ Սըքքարիէ, Թոնի Ապու Խաթեր, Ասեմ Արաժի, Նաժի Ղարիոս, Յաշեմ Ալամէտտին եւ Մուլին Սերեհալի:

- Տնտեսութեան, առեւտուրի, ճարտարարուեստի եւ ծրագրաւորումի յանձնախումբ:

Նեպիլ տը Ֆրէյթ (նախագահ), Ալի Պեզզի (գեկուցաբեր), Թամմաժ Սաալա, Քամել Ռիֆայի, Ռոպի Ֆատել, Արթիւր Նազարեան, Ֆատի Յապըր, Ղազի Եուսէլ, Ֆարիտ Յապիա, Միշել Յըլու, Պատըր Ուանուս եւ Սեպուի Գալիաթեան:

- Տեղեկատվութեան եւ հաղորդակցութեան միջոցներու յանձնախումբ:

Յասսան Ֆատալա (նախագահ), Ամմար Յուրի (գեկուցաբեր), Սամեր Սաատ, Յանի Քըպայսի, Նէյալ Թուէյնի, Աթէֆ Մաժտալանի, Օքապ Սաքըր, Ջիատ Քատիրի, Քամել Ռիֆայի, Էմիլ Ռահմէ, Նեպիլ Նիքուա եւ Պասեմ Շապ:

- Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան յանձնախումբ:

Սիմոն Ապի Ռամիա (նախագահ), Ալի Սըբտատ (գեկուցաբեր), Ֆատի Աուուա, Նետիմ ժեմայել, Պիլալ Ֆարիա, Ապաս Յաշեմ, Ամմար Յուրի, Պահիա Յարիրի, Տորի Շանուլ, Ջիատ Սուուա, Խալետ Ջահրամ եւ Յակոբ Բագրատունի:

- Մարդկային իրաւանց յանձնախումբ:

Միշել Մուսա (նախագահ), Ղասսաժ Մուխայպեր (գեկուցաբեր), Իպրահիմ Քանաան, Նուուար Սահիլի, Աթէֆ Մաժտալանի, Էլի Քէյրուզ, Յիքմաթ Տիպ, Նուուալ Մուսա, Օքապ Սաքըր, Սեմի ժեմայել, Նուիատ Մաշնուք եւ Մարուան Ֆարիա:

- Կիններու եւ մանուկներու յանձնախումբ:

Ժիլպերթ Ջուէյն (նախագահ), Նէյալ Թուէյնի (գեկուցաբեր), Անուար Խալիլ, Սերժ Թուրաթ-գիսեան, Պիլալ Ֆարիաթ, ժամալ ժարրահ, Ապտէլ Սեմիտ Սալէի, Ալի Օսէյրան, Անուար Ջահրա, Նուիատ Մաշնուք եւ Նեպիլ Նիքուա:

- Յանձնարգային արհեստագիտութեան յանձնախումբ:

Անուար Ֆաթիաթ (նախագահ), Ուալիտ Խուրի (գեկուցաբեր), Արթիւր Նազարեան, Ժոզէֆ Մաալուֆ, Ռիատ Ռահիալ, Ապաս Յաշեմ, Սոհամետ Յաժարա, Նետիմ ժեմայել եւ Խուրի Յապիա:

- Կենսոլորտի յանձնախումբ:

Մարուան Յամատ, Ասեմ Քանուս, Նէյալ Թուէյն, Արթիւր Նազարեան, Սիմոն Ապի Ռամիա, Յիքմաթ Տիպ, Յիւսէյն Մուսա, Միշել Մուսա, Նեպիլ Նիքուա, Նիքուա Ֆաթուշ եւ Նիքուա Ղոսըն:

Նախագահը եւ գեկուցաբերը տակաւին կը մնան անորոշ:

ՏԵՏԷԱՆ. «ԶԿԱՅ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ԱՌԱՆՑ ԳԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՄՏԻ»

Ճարտարարութեան նախարար Աբրահամ Տտեւան երէկ հրապարակեց հաղորդագրութիւն մը՝ ազգային միասնականութեան կառավարութեան ծնունդին եւ իր նախարար ճշմանակունելուն առիթով:

Հաղորդագրութեան մէջ Լիբանանի եւ լիբանանցիներուն շնորհատրութիւն յայտնուեցաւ ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութեան առիթով նշելով, որ ազգային միասնականութեան այս կառավարութիւնը նախ եւ առաջ միասնականութեան եւ հայրենիքին նկատմամբ վստահութեան կառավարութիւնն է:

Նախարար Տտեւանի հրապարակած հաղորդագրութեան մէջ յոյս յայտնուեցաւ նաեւ, որ լիբանանեան ազգային ճարտարարութեան նկատմամբ եւս այդ վստահութիւնը ամրապնդուի եւ ճարտարարութեան դառնայ երկրին ապահովութեան, խաղաղութեան եւ կայունութեան հիմքը:

Հաղորդագրութեան մէջ յաջողութեան մաղթանքներ ուղղուեցան կառավարութեան եւ անոր աշխատանքներուն, ինչպէս նաեւ հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սէլէմանին եւ վարչապետ Սաատ Յարիրիին:

«Մենք աշխատանքի նկատմամբ հաւատք ունինք ու հաւատքով կ'աշխատինք եւ ոչ թէ խոստումներ տալով, որովհետեւ ճարտարարութեան մարզը ազնուական մարզ է: Հետեւեալքար, առանց ճարտարարութեան հայրենիքի չկայ եւ առանց հայրենիքի ճարտարարութեան նկատմամբ վստահութիւն ունեցող քաղաքացիներ չըլլան ու չհաւատան այդ մարզին արտադրութիւններուն որակին ու ազատութեան շրջագիծին մէջ այլ արտադրութեանց հետ մրցելու անոր կարողութեան, ապա ճարտարարութեան գոյութիւն չ'ունենալ», նշուեցաւ հաղորդագրութեան մէջ:

Հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ նաեւ սպաննուած նախկին նախարար Փիւք ժեմայելի բարձրացուած «Կը սիրե՞ս Լիբանանը, սիրէ անոր ճարտարարութեան» կարգախօսը մաղթելով հաւատարիմ մնալ Լիբանանի մահատակներուն, զաւակներուն եւ արդար դատին, որպէսզի պահպանուի Լիբանան հայրենիքը, ժողովուրդը եւ լիբանանեան ինքնութիւնը:

Հաղորդագրութեան մէջ նաեւ յոյս յայտնուեցաւ, որ ճարտարարութեան մարզին մէջ իրենց առնելիք քայլը ըլլայ հաստատ եւ անոր գործելով զօր. Միշել Սուլի եւ Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբութիւն կողքին:

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

●Վարդան Վարդանեանի (Սուրիա) մահուան առիթով՝

«Փուլնիկ հիմնադրամ» 500 \$

●«Ազգալ»-ի ծրագիրներուն յաջողութեան համար՝

Արա Մահսերեճեան (Հալէպ) 1,000 \$

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՀՆՈՒԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԳԱԿ»-ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- (01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

Ս. ԲԱՌԱՍՆԻՅ ՄԱՆԿԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻ

ԴՊՐԱՅ ԴԱՍԻ ՕՐ

Կիրակի, 15 նոյեմբեր 2009-ին, *Ղարաք դասի օրուան* առիթով հանդիսարու Ս. եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց Եկեղեցւոյ մէջ:

Յաւարտ Ս. պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ղարաք դասի հին եւ նոր մեջեցեալներու հոգիներուն համար:

Արարողութեան պիտի նախագահէ եւ քարոզէ՝

ՀՈԳՇ. Տ. ՂԵՒՈՆԴ ԱԲՂՅ. ԲԵՆԹԵՉԵԱՆ

*Սուրբ պատարագ՝ ժամը 9:30-ին
Քարոզ՝ ժամը 10:30-ին
Շոգեհանգիստ՝ ժամը 11:00-ին*

Սիրով կը հրաւիրենք հաւատացեալ ժողովուրդը՝ ներկայ գտնուելու Ս. պատարագին եւ լսելու հայր սուրբին պատգամը:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ս. ՔԱՌԱՍՆԻՅ ՄԱՆԿԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Կազմակերպութեամբ՝ **ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՍՆԵՆԵԱՆ-ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԾԵՄԱՐԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱԽԱՐՏԻՅ ՄՈՒԹԵԱՆ**

CHEESE AND WINE

Տեղի կ'ունենայ շաբաթ, 28 նոյեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, Նշան Փալանճեան ճեմարանի «Կասպուրական» սրահին մէջ:

ՍԱԿ՝ 25 \$

ՀԱՅ ԳԻՐՔԻ ԶՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍԸ

ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ, ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 7:00:

«ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»

ՊԵՏՐՈՒԹ, ԼԵՆԻՆԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՏԼՍ՝ 94.7 FM
ԱԼԻԵԻ ԿՐԱՅ, ՅԻՄԻՍ՝ 95 FM
ԱԼԻԵԻ ԿՐԱՅ

www.voiceofvan.net

ՏԵՍԱԿԵՏ
ԱՊՊԱՍ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՍԽԱԼ ՄԸ ԳՈՐԾԵՅ

Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Մահմուտ Ապպաս քաղաքական սխալ մը գործեց, երբ յայտարարեց, որ 24 յունուարին նախատեսուած պաղեստինեան նախագահական ընտրութեան դարձեալ իր թեկնածութիւնը պիտի չառաջադրէ, որովհետեւ Իսրայէլի հետ խաղաղութեան գործընթացին մէջ յառաջընթաց գոյութիւն չունի:

Ան իր այս քայլով կը փորձէր իր «չափաւորական» ըլլալու վարկը օգտագործել շանթաժի ենթարկելու համար Միացեալ Նահանգները, որպէսզի անոնք իսրայէլեան բնակեցման վարչերու կառուցումը ամբողջովին դադրեցնելու Ապպասի նախապայմանը որդեգրեն եւ ճնշում բանեցնեն Իսրայէլի աջակողմեան կառավարութեան վրայ:

Փաստօրէն ան Ուաշինկթընի կը թելադրէր ընտրամբ մը կատարել պաղեստինցի «չափաւորական» նախագահի մը եւ Իսրայէլի միջեւ: Ասիկա անտեղի քայլ մըն էր Ապպասի կողմէ, որովհետեւ Օպամայի վարչակազմը իսրայէլեան բնակեցման վայրերու կառուցման աշխատանքներուն ամբողջական կասեցման իր նախնական դիրքորոշումէն արդէն իսկ ետդարձ կատարած է եւ իրապաշտ չէ սպասել, որ այդ նոր դիրքորոշումէն դարձեալ եւ հակառակ ուղղութեամբ ետդարձ կատարէ:

Երբ հարցը կը վերաբերի Իսրայէլի, Միացեալ Նահանգներու աւանդական զիջողական եւ աչք խփելու կեցուածքը արդէն իսկ երկարատեւ աւանդութիւն մըն է: Ամերիկեան իրերայաջորդ վարչակազմերուն համար Իսրայէլն ու պաղեստինցի «չափաւորական» նախագահ մը մոյն մտայն վրայ չեն գտնուիր: Վերջինս դիրքութեամբ կարելի է փոխարինել պաղեստինցի այլ «չափաւորականով» մը:

Կիրակի օր Մահմուտ Ապպաս իսրայէլեան բռնագրաւումին տակ գտնուող Այսրյորդանան հազուադէպ շրջապտոյտ մը կատարեց, եւ այդ առիթով իր իսկ ղեկավարած Ֆաթի շարժումը հաւաք մը կազմակերպեց անոր կոչ ուղղելով նախագահական ընտրութեան իր թեկնածութիւնը չառաջադրելու որոշումէն ետդարձ կատարելու: Այժմ Կեդրոնական ընտրական անկախ յանձնախումբը Ապպասի կը յանձնարարէ 24 յունուարին նախատեսուած նախագահական ընտրութիւնը յետաձգելու եւ կը նախատեսուի, որ ան ընդունի այդ յանձնարարականը:

Այս բոլորը կու գան վկայելու այն մասին, թէ Ապպաս ներկայիս կը փորձէ ժամանակ չափել եւ միջոցներ կը փնտռէ իր պըլլըֆէն նուագազոյն վնասներով դուրս գալու: Սակայն ինչպէս հայկական առածը կ'ըսէ «Իշուն վրայ մտտիլը մէկ ամօք, էշն վար իջնելը երկու ամօք»:

ՎԱՀՐԱՄ ԷՄԻՆԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԼԻԻՍԻ ԹԻԻԹԻՆՃԵԱՆ» ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

եւ Կիւվտերի գործերուն ցուցադրութիւնը ներկայութեամբ դեսպաններու, երեսփոխաններու, ներկայ ու նախկին երեսփոխաններու ու նախարարներու, հոգեւորականներու, քաղաքական գործիչներու ու դիւանագետներու, պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներու, հայ թէ օտար արւեստագետներու, կրթական պատասխանատուներու եւ արուեստատէր հոծ բազմութեան մը:

Բացման հանդիսութեան խօսք առաւ Զամազայինի հրատարակչատան տնօրէն Յակոբ Զաւթեան, որ նշեց, թէ վէջ աճիս առջջ սկսած էին ցուցասրահին շինութեան աշխատանքները, երբ կարելի եղած էր գտնել ծրագիրին հովանաւորն ու բարերարը, մամուլին եւ գրականութեան ջատագովը, ագնուական ընտանիքի ան-

դամ Լիւսի Թիթինճեան: Զաւթեան շեշտեց, որ ցուցասրահի ընդհանուր շինութեան ծրագիրը պատրաստող Լօլա Պէօլիթեան բժախնդիր խնամքով հետապնդեց շինութեան աշխատանքները, իսկ տէր եւ տիկին Ալլեթօ Պեգիկեանները աստարեցին այս ծրագիրին յաջողութեան: Ան նաեւ յայտնեց, թէ արւեստագետ դոկտ. Սիլվիա Աճեմեան իր խորհուրդներով եւ աշխատանքով ունեցած է մեծ ներդրում:

Իսկ գեղանկարիչ Կիւվտերին մասին ակնարկելով Զամազայինի հրատարակչատան տնօրէնը ըսաւ, թէ ան հայ մշակույթի եւ արուեստի հաւատարմ ծառան է, եւ հակառակ իր յառաջացած տարիքին, ան նոր շունչ եւ որակ կու տայ մեր ժամանակակից արւեստին: Զաւթեան

աւելցուց, որ Կիւվտեր դպրոց մըն է իւրայատուկ աշխարհի մը եւ խորաթափանց անհատակութեան տէր անձ մը: Խօսքի աւարտին Յակոբ Զաւթեան ըսաւ, թէ ցուցասրահը կը պատկանի բոլոր արուեստագետներուն եւ արուեստատէրներուն, որոնք մնայուն շունչ պիտի տան կառոյցին:

Ապա Զամազայինի Կեդրոնական վարչութեան անունով Վաշէ Փափազեան Զամազայինի

շքանշանը յանձնեց Լիւսի Թիթինճեանին առ ի գնահատանք հայ մշակութի պահպանման մէջ իր ունեցած մեծ ծառայութեան: Իսկ Կիւվտեր իր կարգին իր ստեղծագործութիւններուն ծանրով հայ մշակոյթը բարձր պահելու ու զարգացնելու աշխատանքին առ ի գնահատանք ստացաւ Զամազայինի շքանշանը: Պարգևատրուողները նաեւ ստացան հաստատագիրներ:

Զանդիսութեան իրենց

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

եւս անոր կ'ընկերակցէր: Փոստանճեան կը հաւատայ, որ ան իր պաշտօնի լիազօրութիւններու ծիրին մէջ պէտք չէր մասնակցէր այսպիսի շրջադարձութիւններու:

Ոստիկանները ցուցադարներու կողքին կանգնած կը սպասէին որեւէ քայլի, որպէսզի ցոյցին աւարտը յայտարարեն: Քիչ անց, անոնք մօտեցան ցուցարարներուն եւ քաջշուքով բողոքին մասնակիցները դիմացի մայրը տարին: Ցուցարարները սկսան հայրենասիրական երգեր երգել: Երբ բողոքի ցոյցին մասնակիցները որոշեցին երթով քաշել դէպի Զայաստանի նախագահին նստավայրը, ոստիկանները դարձեալ կանգնեցան անոնց դիմաց կասեցնե-

ն ընդհատական թելը եւ շարք մը հասարակական կազմակերպութիւնները սօր ցոյց մը պիտի կատարեն Վանաժոռի մէջ:

Բողոքի ցոյցին կազմակերպիչները հայրենի մամուլին յայտնեցին, որ «ընդդէմ Զայաստանի Զանրապետութեան մէջ տիրող բռնապետական վարչակարգին, հայ-թրքական արձանագրութիւններուն եւ Սատրիտեան սկզբունքներուն» կարգախօսով բողոքի ցոյց պիտի կայանայ այսօր ժամը 15:30-ին (Զայաստանի ժամանակացոյցով) Վանաժորի Արցախ պուրակին մէջ:

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

տոնեայ ներկայացուցչութեան աւելցնելով, որ Թաէֆի համաձայնագիրի կնքումէն ի վեր առաջին անգամն է, որ կը կազմուի քրիստոնեայ: Ներկայացուցչութեան առումով գոհացուցիչ ու ճշգրիտ կառավարութիւն մը:

«Սաֆիր» կը նշէ, որ լիբանանեան կառավարութիւնը կազմուեցաւ այնպիսի ատեն մը, երբ արաբական, շրջամայրին եւ միջազգային իմաստով վերջանը բաւական մեծ մարտահրաւրներու եւ վտանգներու դէմ յանդիման կանգնած է: Արդարեւ, աւելի քան մէկ ճակատի վրայ կան պատերազմներ ու պայքարներ, որոնք կրնան սաստկանալ ու ընդարձակուիլ, մանաւանդ որ անոնք կը կրեն համայնքային եւ յարանամական գերզգայնութիւններ: Թերթին համաձայն, ներքին ճակատի վրայ քաղաքական գործիչները զգացին, որ հասած է ժամը Լիբանանը ներքին ճակատի վրայ ամրապնդելու:

«Նահար» կը գրէ, թէ կառավարութիւնը արդէն երկու օրուան կեանք ունի, որ անոր ընտրած նախարարները ատակ են, իսկ իրենց միջեւ գոյոյց տեղի ունենայ, երբ առիթ ու ժամանակը յարմար ըլլան: «Նահար»-ի համաձայն, կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը պիտի կեդրոնանայ տնտեսական եւ կենցաղային հարցերու վրայ, իսկ ելեկտրականութեան հարցի լուծման պարագան բաւական մեծ տեղ պիտի գրաւէ:

Թերթը կը գրէ, որ Ազգային ազատ հոսանքէն աղբիւրներ հանգստութիւն արտայայտած են կառավարութեան կազմին նկատմամբ, որ ծնունդ առաւ երկար բանակցութիւններէ ետք:

Յատուկ կերպով անդրադարձ կատարուած է քրիս-

լայ նոր կառավարութիւնն ու վարչապետը յաջողութեան առաջնորդել յոյս յայտնելով, որ կառավարութիւնը ըլլայ համագործակցութեան, ազգային իսկական ներդաշնակցութեան կառավարութիւն մը:

ՆԱԲԱԶՐՈՅՑ՝
ՆԱԽԱԳԱՐԱՆ ՍԵՅՄԱՆԻ
ՇԵՏ

«Սաֆիր» օրաթերթը իր երկուսն քիւով հարցազրոյց մը կատարած է համապետութեան նախագահ Սիշել Սլէյմանի հետ, որ հաստատած է, թէ նոր կառավարութեան կազմին մէջ ոչ յաղթող եւ ոչ այլ յաղթուող կայ, այլ երկար աշխարհ եկած այս կառավարութեան մէջ յաղթանակ արձանագրողները սահմանադրութիւնն ու համակցութիւնն են, մանաւանդ որ իրենց ամսուան ընթացքին ծագած զանազան մարտահրաւրները շրջանցելով կազմուեցաւ անիկա: Նախագահը դիտել տուած է, որ կառավարութեան կազմութեան ուշացման մէջ գոյութիւն ունեցող տուեալներուն դրական կողմին եւս պէտք է նայիլ, որովհետեւ ճիշդ չէ միշտ գտաւթին դատարկ մասը տեսնել, մանաւանդ որ ուշացումին արդիւնքը եղաւ այն, որ իրականացաւ բոլոր կողմերու ներկայացուցիչներէ բաղկացած կառավարու-

թեան մը ծնունդը: Ըստ նախագահին, ասիկա պէտք է նաեւ օրինակ հանդիսանայ աշխարհին այն առումով, որ հակառակ համայնքային եւ յարանամական տարբերութիւններուն, Լիբանան կրցաւ գոյատեւել, ինչ որ առաւել եւս կ'ամրապնդէ վստահութիւնը ազգին եւ իրարու նկատմամբ:

Նախագահ Սլէյման դիտել տուած է, թէ Լիբանան նախորդ իննգ ամիսները կրցաւ խաղաղութեամբ եւ հանդարտութեամբ շրջանցել, ինչպէս նաեւ ընթացաւ արտ կառավարութիւնը շարունակեց իր գործունեութիւնը նուագազոյն տարողութեամբ: Նախագահին համաձայն, կառավարութեան կազմութեան ուշացումն ու անոր դիմաց ցցուած բազում մարտահրաւրները նաեւ Լիբանանը ժօտեցին դիմադրողականութեամբ: Ան դիտել տուած է, թէ այս բոլոր դժուարութիւնները դիւրին ապագայի մը դուռը պիտի բանան աւելցնելով, որ աւելի լաւ է ուշ, քայք միասնական կառավարութիւն ունենալ, քան արագ կազմուած եւ արագ ալ լուծուելու ենթակայ կառավարութիւն մը:

ՄԱԿ-Ի ՄԵՋ ԱԶԻՊԵՅՃԱՆԱԿԱՆ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

գտումներն ու սպանութիւնները լուսարծակի տակ բերելու անհրաժեշտութեան: Դեսպան Նազարեան հակադարձած է հոռձալուի մասին Անվտանգութեան խորհուրդին մէջ ազդալծանական յայտարարութեան նշելով, որ այդ տարիներու Ազդալծանի նախագահ Սուրախիբովի համաձայն, հոռձալուի սպանող կազմակերպած էր ազդալծանական ընդդիմութիւնը, որուն նպատակն էր իր իսկ բնակչութեան սպանութեան ամբողջ ծանրութիւնը նետել Պաքուի իշխանութիւններուն վրայ ու յեղաշրջում մը կազմակերպել:

Դայաստանի դեսպանը դատապարտած է Ազդալծանը մարդկային իրաւանքներու ռստահարման յանցանքով ու նշած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրը զինեալ հակամարտութեան ծանապարհով լուծելու Պաքուի արկածախնդրութիւնն է, որ հասցուց անկանխատեսելի ու ծանր հետեւանքներու, եւ միայն Դայաստանի միջամտութեամբ կարելի եղաւ կասեցնել իրենց իսկ հայրենիքին մէջ արցախցիներու քննադնումը եւ առիասարակ ազդալծանական յարձակումը:

Արցախի Հանրապետություն

Արձագանգելով «Արցախ ֆոնտ»-ի՝ «Նոր կեանք, նոր յոյս» ծրագրի կոչին՝

Տէր եւ տիկին Սարգիս Պուտազեան 600 ամ. տոյար

ՅԱԲԱԿՑԱԳԻՐ

Տէր Զօրի մէջ Դայաստանի Հանրապետութեան պատուոյ հիւպատոս Սուրեն Վարդանեանի հօրեղօր՝ Վարդան Վարդանեանի մահուան առիթով Արցախեան ընտանիքին իրենց խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնեն Ալէքիոյ եւ Թունուզի մէջ Դայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան դոկտ. Լեւոն Սարգսեան եւ «Փինիկ» հիմնադրամի նախագահ Գաբրիէլ Չեմպրճեան:

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Վահէ Աֆարեան եւ զաւակը (Գերմանիա) Տիկին Կիւլնէ Աֆարեան Տիկին Բոգ Աֆարեան Տէր եւ տիկին Յովակ Աֆարեան եւ զաւակուք Օրդ. Յասմիկ Աֆարեան Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Աֆարեան եւ զաւակուք Տէր եւ տիկին Յովակ Աֆարեան եւ դստերը Տէր եւ տիկին Բաֆֆի Աֆարեան եւ զաւակուք Տէր եւ տիկին Նշան Աֆարեան եւ զաւակը Աֆարեան եւ Թրթրեան ընտանիքներ Սարգիսեան եւ Յովսէփեան ընտանիքներ եւ համայն ազգականներ կը գոծեն իրենց եղբօր, հօրեղօր եւ հարազատին՝

ՀՐԱՅՐ ԱՖԱՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Բեապ, 1933-ին)

մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ. 31 հոկտեմբեր 2009-ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան. Ֆրանսայի մէջ: Յուլիանապոլսեան արարողութիւնը պիտի կատարուի շաբաթ. 14 նոյեմբեր 2009-ին, կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-ին, Էշնեֆիէի Մ. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, ուրիշ հանգուցալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրմ Համուտի Ազգային գերեզմանը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղծ:
- Յուլիանապոլսեան կ'ընդունուի յետ թաղման արարողութեան. Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ՝ «Տիբան Պապիկեան» սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:30:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԿԱՐԿԱՉ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԻ

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Շաբաթ, 14 նոյեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին:

ՓՈԽԱՆ ՆԱՄԱԿԻ

Հեռաձայն կը հնչէ. գիծին միւս ծայրէն կը լսեմ բարեկամուհիի մը ծայրը, որ վրդովմունք կ'արտայայտէ, ա'յն սրղողումը, որով վարակուած ենք հայերս, մեր Դատին ու պատմութեան ուղիղ գիծին հաւատարիմ հայերս, Յայաստանի մէջ թէ աշխարհով մէկ:

Մեր խօսակցութեան առաջին բաժինը կը կեդրոնանայ պատկերասրբի-ռուած հարցազրոյցի մը վրայ, ուր խօսք առած են Թուրքիոյ այժմու իշխանութեանց թեր ու դէմ դիրքորոշուած արաքներ եւ թուրքեր: Անոնցմէ մէկը արտայայտած է մօտաւորապէս հետեւեալ կարծիքը. Թուրքիոյ իշխանութիւնները, Յայաստանի թէ շրջանի այլ երկիրներու եւ ժողովուրդներու հետ իրենց որդեգրած խաղաղարարի դերակատարութեամբ, կրնան երկար ճամբայ չկտրել, որովհետեւ որեւէ գիծի վրայ ձախողութիւն մը պատճառ կրնայ դառնալ ընդհանուր ծախողութեան ու անկումի: «Յուսանք՝ ձախողին ու մենք՝ հայերս ալ կարենանք դուրս գալ ստեղծուած թակարդէն»ի պէս ակնարկութիւն մը կ'ընէ:

Վրդովմունքին երկրորդ պատճառը Միացեալ Նահանգներու իշխանութիւններու ուղղութեամբ մեր՝ հայութեան տարած աշխատանքին նկատմամբ անբաւարարութիւնն է: Կը բացատրեմ, թէ յատկապէս Յայ դատի եւ ընդհանրապէս պետական շրջանակներու հետ կապ պահող հաւատարիմներ հեռաձայններով կամ հաւաքական նամակներով անհրաժեշտ աշխատանքը կը տանին. «Այդ բոլորը՝ լա՛ւ, բայց չեմ կարծեր որ բաւարար է», կը պնդէ եւ կը բացատրէ, որ ինք արդէն հեռաձայնած է Սպիտակ տուն, ընկալուած է Օպամայի ետդարծի քայլերը, Բլինքենի ընթացքը, եւ թէ լարդած է, որ սրբագրուին, «այլապէս, հայերս յաջորդ ընտրութիւններուն կրնանք վերատեսութեան ենթարկել մեր կեցումները», ըսած է անոնց:

«Պէտք է զգուշացնենք իշխանութիւնները: Պէտք է անընդհատ նամակներ տրուենք մեր Սպիտակ տուն. թող մեր Դատի պաշտպանները հետեւողական նամակարշաններ կազմակերպեն. ամէն մարդ իր շրջանի ներկայացուցիչին հեռաձայն չ'ըներ, շատեր ե-նամակի դիրութիւն չունին, սակայն եթէ տիպար նամակ մը պատրաստուի, անիկա տրամադրուի մեր ժողովուրդի զանգուածներուն, սիւփըրմարքէթներու, եկեղեցիներու եւ այլ հաւաքատեղիներու առջեւ մեր երիտասարդները ու պատանիները այդ նամակները բաժնեն, իւրաքանչիւր նամակի տակ տասնեակներով ստորագրութիւն դրուի, հազարներով, հարիւր-հազարներով ստորագրութիւններ կրող նամակներ Սպիտակ տուն եւ արտաքին գործոց նախարարութիւնը դրուին, վստահ եմ՝ այս մարդիկը պիտի չ'համարձակուին անտեսել մեզ. ի վերջոյ, այս բոլորը ընտրական եւ այլ հաշիւներու մէջ նկատի կ'առնուին», կ'ըսէ Նոյն խանդավառութեամբ ու սրղողումով:

Արտօնութիւն կը խնդրեմ, որ իր այս մտածումներն ու առաջարկը յղեմ մեր մամուլին ու «առ որ անկ է»ի սեփականութիւնը դարձնեն: Զ'առարկեր, միայն կը խնդրէ, որ անունը չ'իշատակեմ. «Ծածկանուն մը ունիմ. Եմիլի է», կ'եզրափակէ:

Վստահ եմ, որ մեր ժողովուրդին մէջ ունինք բազմափառ, բիւրաւոր «Եմիլի»ներ, որոնց մտածումներուն ու վրդովմունքին մէկ արտայայտիչն է խօսակիցս: Եմիլիները կ'ապրին Յայաստան ու աշխարհով մէկ: Անոնք կը կազմեն մեր ժողովուրդին ջախջախիչ մեծամասնութիւնը, հոգ չէ թէ Յայաստանի ներկայ իշխանաւորները զանոնք կը յորջորջեն «քաղաքականացուած փոքրամասնութիւն»...

Ս. Մ.

10 Նոյեմբեր 2009

ՆԱՄԱԿ ԵՐԿՐԵՆ

ՆՈՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ

Թորոնթոյէն վերջերս Երեւան ժամանած ընկերս՝ Ստեփանը, շուրջ տարի կը առաջ մայրաքաղաքի կեդրոնին մէջ կառուցուող շէնքերէն յարկաբաժին մը գնած էր: Հիմա եկած էր տեսնելու, թէ ո՛րը հասած է շինարարութիւնը եւ ե՛րբ պիտի կարենայ կահաւորել իր Նոր տունը: Միասին գացինք շինարարին գրասենեակը անհրաժեշտ տեղեկութիւնները ստանալու համար: Շինարարը բացատրեց, որ բնակարանը պատրաստ պիտի ըլլայ քանի մը ամիսէն. «Մարտին որ գաք, ամէն ինչ պատրաստ կը լինի, կարող էք արդէն զբաղուել բնակարանի կահաւորումով»:

Ստեփանը հետաքրքրուած էր նաեւ բնակարանի ներքին յարդարումով, օգտագործուելիք ապրանքներու տեսակով ու որակով:

«Հայաստանի շուկայում շինարարական նիւթերը ընդհանրապէս գալիս են Իրանից եւ Թուրքիայից», բացատրեց շինարարը:

«Խնդրեմ, տանս մէջ թրքական ապրանք մի՛ ղնէք, ինչպէ՛ս կարելի է թրքական ապրանք օգտագործել», վրդոված պատասխանեց թորոնթոյայ ընկերս:

«Լա՛ւ, հիմա ի՛նչ անենք, որ սաղ Հայաստանը թրքական ապրանք է լցուած: Պնտրե՛մ անելի յարմար են, որակն էլ վատը չի...», փորձեց չքմեղանալ շինարարը:

Ստեփան համոզուողը չէր, վիճիւն ալ իմաստ չունէր: Շինարարին մօտէն դուրս եկաւ խառն զգացումներով: Ուրախ էր, որ մարտին արդէն պիտի ունենար իր սեփական տունը հայրենիքի մէջ, բայց չէր կրնար պատկերացընել, որ բնակարանին մէջ օգտագործուող նիւթերը թրքական պիտի ըլլային: «Այդպէս բան կ'ըլլա՞ւ, ըսէ՛ հիմա: Աշխարհի մէջ թրքական ապրանքն զատ ուրիշը չկա՞: Եթէ արդէն ամէն բան Թուրքիայէն կը բերեն, սահմանը բանալու ի՛նչ կարիք կայ», անդադար հարց կու տար ան՝ զիս ալ մեղադրելով, որ իրեն չափ բարկացած չեմ եւ հոռմի մէջ ապրելով՝ հռոմեացի եղած եմ:

Ընկերոջս տրամադրութիւնը փոխելու համար որոշեցի գիշերը Ֆրանս

Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օրերը» վէպի բեմականացման հրաւիրել զինք: Երեկոյեան Սուրդուկեանի անուան թատերասրահի լաւագոյն նստարանները գրաւեցինք եւ մեծ հետաքրքրութեամբ հետեւեցանք թատերգութեան: Իմ համեստ կարծիքով, շատ թոյլ, խեղճ ու կրակ ներկայացում մըն էր պատրաստուածը, արուեստի անարդարութիւնն մը: Վերֆելիի հզօր վէպին հանդէպ: Ստեփանը, սակայն, որ իր Նոր գնած բնակարանը Թուրքիոյ կողմէ բռնագրաւուած ըլլալու հոգեկան տագնապը կ'ապրէր, ամբողջութեամբ այլ աչքերով կը դիտէր թատրոնը: Ամեն անգամ, որ բեմին վրայ թրքական վայրագութիւնները ներկայացնող արարք մը տեսնէր, ականջիս կը փսփսար. «Տեսա՞ր, տեսա՞ր շունշանորդիկներ: Դեռ զիս մի՛ համոզեք, որ թրքական ապրանք լցնեն տունս: Զ'ըլլա՛ր, եղբա՛յր, չ'ըլլա՛ր»:

«Բայց Ստեփա՛ն, այս խեղճ բեմականացումը Մուսա լեռան հանդէպ, Ֆրանց Վերֆելիի վէպին հանդէպ գործուող անարդարութիւն է», կ'ըսէի ես:

«Ի՛նչ անարդարութիւն: Անարդարութիւնը իմ տունս թրքական ապրանքով շինելն է: Մէյ մը թող գան այս թատրոնը տեսնեն եւ հասկնան՝ անարդարութիւնը ո՛ր է: Զի բաւեր թուրքերուն դէմ կռուեցանք, հիմա ալ հայ շինարարներուն դէ՛մ պիտի կռուինք», բարկացած կը պատասխանէր ան՝ անգիտակցաբար զուգահեռ մը գծելով Մուսա լեռան հերոսամարտին եւ թրքական ապրանքներու դէմ իր պայքարին միջեւ:

Զանի մը ամիսէն Ստեփանը դարձեալ Հայաստան պիտի գայ՝ իր Նոր տունը կահաւորելու: Զեմ գիտե՛ր՝ ի՛նչ շինանիւթ օգտագործուած պիտի ըլլայ իր տան մէջ պարսկական՝, թրքական՝, թէ՛ չինական: Կարելորը այն է, որ Ստեփանը հայրենիքի մէջ տուն ունի, հայրենիքի մէջ պիտի ապրի եւ պիտի կարենայ իր տրամադրութիւնը բարձրածայն արտայայտել:

Գրեցէ՛ք ինծի:

ԲԱՅՅԻ ՏՈՒՏԱԳԼԵԱՆ

rafoud@aol.com

«ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»

«Պատանեկան Արձագանգ» անունով հրատարակութիւնը կը մօտենայ իր 75-ամեակին: Սփիւռքի տարածքին հաւանաբար ամենէն երկարակեաց պատանեկան (պարբերական) հրատարակութիւնն է:

Այս արժեքաւոր պարբերականին հիմնադիրը եղած է տեսիլք ունեցող հայորդի մը՝ վեր. Մանասէ Յ. Շնորհօքեան... 1936-ին բոլորովին անձնական նախաձեռնութեամբ սկսած է հրատարակել «Պատանեկան Արձագանգ»ը: Իր գլխաւոր օգնականը եղած է իր քոյրը՝ Էֆրոնիան: Մանասէ կենսաբանութիւն ուսանած է Պէրուրի ամերիկեան համալսարանին մէջ: Նաեւ ուսանած է աստուածաբանութիւն: Իր մասնագիտութիւնը կիրարկած է ուսուցչական ասպարեզին մէջ, զանազան դպրոցներու մէջ: Բայց ինք կենսաբանութենէ կամ ուսուցչութենէ անելի, գրչի եւ հրատարակութեան մարդն էր: Իր պարբերականը, որ երկշաբաթաթերթ եղած է երկարատեւ, մկրտած է տոյն անունով, որովհետեւ ինչպէս որ իր անդրանիկ խմբագրականին մէջ կ'ըսէ. «Պատանեկան Արձագանգ»ը պիտի ըլլայ արձագանգը մեր զգացումներուն, **ձգտումներուն** եւ կարողութիւններուն: Ան պիտի ըլլայ նաեւ հաղորդակցութեան միջոց մը հայ պատանիներու միջեւ, որոնք ամէն կողմ ցրուած են: Ան կու գայ իրարմէ տեղեակ պահելու մեզ, իրարու միացնել եւ մեր միջեւ ճշմարիտ բարեկամութիւն ու գործակցութիւն մշակելու»:

Որքա՛ն իրաւացի եղած է այս մարդը: Իր հիմնած պարբերականը, ահաւսիկ գրեթէ երեք քառորդ դարէ ի վեր, շարունակած է արձագանգել հայ պատանիներուն: Այսօր, թէեւ այլեւս երկշաբաթաթերթ չէ, այլ՝ (գէթ սկզբունքով) ամսաթերթ, եւ արդէն իսկ սկսած է հասնիլ նաեւ Հայաստանի պատանիներուն: Իւրաքանչիւր թիւէն 500 օրինակ կը ղրկուի Հայաստան եւ Արցախ: Այսպիսով, բացի իր օգտաշատ բովանդակութենէն, Հայաստանի ընթերցող հայ պատանիներ առիթ կ'ունենան ծանօթանալու թէ՛ արեւմտահայերէնին եւ թէ՛ մանաւանդ... մետրոպէան, իսկական. հայ ուղղափոքութեան:

Պէտք է մտաբերել, որ հիմնադրութենէն միայն երեք տարի ետք սկսած է Համաշխարհային Բ. պա-

տերագմը, որ կլանած է ամբողջ աշխարհը: Աւերիչ այս պատերազմին ընթացքին նաեւ հրատարակութեան գործը եղած է շատ դժուար: «Պատանեկան»ը ոչ միայն գոյատեւած է այդ դժնդակ պայմաններուն տակ, այլ նաեւ ունեցած է իր յաւելուածը՝ «Զանասեր», որ այսօր պաշտօնաթերթն է Բ. Զ. միութեան:

Այս գոյգ հրատարակութեանց նախաձեռնողն ու ոգին, ինչպէս որ ըսինք, եղած է Մ. Յ. Շնորհօքեան: Եղած է անոնց խմբագիրը: Մինչեւ 1968 Հայ անտ. եկեղեցիին հովանիին տակ հրատարակուած զոյգ պարբերականները եղած են իր սեփականութիւնը: Ինք եղած է անոնց խմբագիրը: Այդ թուականին անոնք անցած են Հայ անտ. Զանսից միութեան: Իսկ անելի ուշ, անոնք դարձած են Մերձաւոր Արեւելքի Հայ անտ. միութեան սեփականութիւն:

Պէտք է արծանագրել, որ վեր. Մանասէն հասուն տարիքին մէջ ձեռնադրուած է հովիւ: Ծառայած է Թեմիւրանի եւ Հայկապի հայ անտ. եկեղեցիներու մէջ: Լիբանանի պատերազմին ընթացքին կը մեկնի Մ. Նահանգներ: Մինչեւ խոր ծերութիւն կը շարունակէ հովուական ծառայութիւն մատուցել զանազան եկեղեցիներու (Պոսթըն, Մոնրեալ եւ Մ. Ֆրանսիսքո) մէջ: Կը հրատարակէ, մեքենագիր, «Նոր Տեսողաշտեղ» անունով պրակներ՝ նուիրուած հայ անտարանական եւ ազգային հարցերու: Պէտք չէ մոռնալ նոր սերունդին համար իր հրատարակած մասնաւոր Աստուածաշունչը, 1967-ին, 700 էջ ծաւալով:

Գրեթէ ամբողջ դար մը, 1908-2006 խանդավառ կեանք մը ապրել է գործել ետք, կը մահանայ Մ. Նահանգներու մէջ:

ԳԵՌՈԳ ԱՔԷԼԵՍԻ (Զիւնական)

Շար.ը՝ էջ 8

ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԵՋ

«ԿԱՐԿԱԶ» ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ «ԱՅԳ» ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԲԵՐՈՒ ՄԻԱՅԵԱԼ ԵԼՈՅԹ

Շաբաթ, 7 Նոյեմբեր 2009-ին առաւօտեան ժամը 4:00-ին Ելոյթ ունեցաւ իւր համար Լիբանանէն Կիպրոս մեկնեցան Համագայինի «Կարկաչ» մանկապատանեկան եւ «Այգ» երիտասարդական երգչախումբերը, ինչպէս նաեւ՝ հայկական ժողովրդական գործիքներու նուագախումբը: 99 անդամներ բաղկացած պատուիրակութեան կ'ընկերակցէր երգչախումբերու խմբավար Չաքար Զէշիշեան եւ նուագակցող Կամիլա Զէշիշեան, ինչպէս նաեւ՝ վարչական պատասխանատուներ:

Լառնաքայի մէջ շրջապոյտ մը ունենալէ ետք, կազմակերպութեամբ Համագայինի Կիպրոսի «Օշական» մասնաճիւղին, հովանաւորութեամբ Լառնաքայի քաղաքապետ Անտոնիոս Մոյսետի, նախագահութեամբ հայ համայնքի պետական ներկայացուցիչ Վարդգէս Մահտեսեանի, երեկոյեան ժամը 7:30-ին Լառնաքայի քաղաքապետական թատերասրահին մէջ տեղի ունեցաւ «Կարկաչ» եւ «Այգ» երգչախումբերուն ելոյթը:

Հանդիսութեան բացման խօսքը յունարէնով արտասանեց Էֆի Մահտեսեան, որ Նշեց, թէ Ելոյթը շատ կարեւոր է իւրաքանչիւր նախաձեռնութիւն մըն է, իսկ «Կարկաչ»ն ու «Այգ»ը սփիւռքի մէջ հիմնական երգչախումբերն են: Մահտեսեան յոյս յայտնեց, որ կարկաչականները կը շարունակեն կարկաչել՝ պահպանելու համար մշակութային ժառանգութիւնը:

Ապա խօսք առաւ Համագայինի Կիպրոսի «Օշական» մասնաճիւղի ատենապետ Ատուր Գարակիւլեան, որ շնորհակալութիւն յայտնելէ ետք Լառնաքայի քաղաքապետութեան ու քաղաքապետին՝ Նշեց, թէ նախաձեռնութիւնը յաջողած է հաւաքական ճիգերով: Ան ըսաւ, թէ այս նախաձեռնութիւնը սկիզ-

բը պետք է հանդիսանայ՝ որոնելու համար լիբանանահայութեան եւ կիպրահայութեան միջեւ փոխադարձ գործակցութեան աշխատանքներ ու միջոցառումներ:

Յայտագիրին առաջին բաժինով Ելոյթ ունեցաւ «Կարկաչ» պատանեկան երգչախումբը, որ ներկայացուց 11 երգեր, որոնցմէ կարելի է Նշել՝ «Երկիր իմ, Հայաստան», «Հայի աչքեր», «Կոմիտասն խճանկար», «Խոզուկին զանգատը» եւ այլ ստեղծագործութիւններ: Բ. մասով «Այգ» երիտասարդական երգչախումբը երգեց յեղափոխական երգաշար, ինչպէս նաեւ մէջ այլ երգեր՝ «Սրտիկ մալու մի մնայ», «Երգիր ինձ համար», «Եաման եար» եւ այլն: Նշենք, որ յեղափոխական երգաշարէն ետք, «Այգ»ին միացաւ հայկական ժողովրդական գործիքներու նուագախումբը, որուն մաս կը կազմեն Կամիլա Զէշիշեան (դաշնակ), Չաքար Զէշիշեան (շուր), Յակոբ Գելուկեան (տուտուկ), Մարիա Պարտիզպանեան (բանոն), Բաֆֆի Շաննագեան (թառ), Սեպուհ Այնթապեան (ծեռնադաշնակ) եւ Արթիւր Զէշիշեան (տոմար):

Հանդիսութեան վերջին երգը՝ «Կենաց երգ»ը միասնաբար երգեցին երկու երգչախումբերն ու նուագախումբը: Այս առիթով խմբավար Չաքար Զէշիշեան յիշատակի նուերներ յանձնեց Համագայինի Կիպրոսի «Օշական» մասնաճիւղին:

Ելոյթին յաջորդող օրը պատուիրակութիւնը մեկնեցաւ Այս Նափա, ուր այցելեց զբօսաշրջային վայրեր: Յատկանշական էին եկեղեցիներուն մէջ անդամներուն կողմէ շարականներու երգեցողութիւնն ու նուագակցութիւնը: Կիրակի գիշեր անդամները վերադարձան Լիբանան:

ԱՐԴԵՕՔ ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ՞ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԷՆ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԶԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՆ ՄԸ ԹՈՒՐԲԻԱՆ ԿԸ ՀԱԿԱԴՐԵ ԻՐ ՆԱԽԿԻՆ ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Հոկտեմբերի սկիզբը Թուրքիա հրաժարեցաւ Իսրայէլը հրաւիրելէ «Անատոլական արծիւ» օդուժի ռազմափորձերուն, որոնք 1990-ականներու կեսէն ի վեր ամեն տարի կը կազմակերպուին Իսրայէլի, ՕԹԱՆ-ի եւ Միացեալ Նահանգներուն հետ միասին: Առաջին անգամն էր, որ իշխող Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը կ'արտօսէր, որ իր հակաարեւմտեան ռետտորիքիւնը հոսէր իր արտաքին քաղաքականութեան ռազմավարութեան մէջ: Սա կրնայ մտածել տալ, թէ Արեւմուտքի հետ Թուրքիոյ համագործակցութեան յարատեւութիւն թրեք երաշխաւորուած չէ:

Թուրքիոյ վարչապետ եւ իշխող Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան նախագահ Ռեճէփ Թայիփ Էրտողան արդարացուց այդ որոշումը Իսրայէլը «**հալածիչ/թշնամի**» կոչելով: Իսրայէլը վտարելէն մէկ օր ետք ան հրաւիրեց Սուրիան՝ ծանօթ իր մարդկային իրաւանք խախտումներով, որպէսզի միանայ իր այդ ռազմափորձերուն, ինչպէս նաեւ յայտարարեց սուրիական վարչակարգին հետ Ռազմավարական համագործակցութեան խորհուրդի ստեղծումը: Լեռ մը կը շարժի Թուրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ, եւ Արեւմուտքի հետ Թուրքիոյ զինուորական եւ քաղաքական վաթսուս տարուան համագործակցութեան հիմերը կը թուի՝ն քայքայուիլ:

1946-էն սկսեալ, երբ Թուրքիան ընտրեց դաշնակցիլ Արեւմուտքին հետ Պաղ պատերազմին, որմէ ետք զօրք զրկեց Երթեւ եւ միացաւ ՕԹԱՆ-ին, յաջորդական կառավարութիւններ Միացեալ Նահանգներուն եւ Եւրոպայի հետ սերտ կապերու հետամուտ եղածն է: Թուրքիա Միջին Արեւելքը եւ համաշխարհային քաղաքականութիւնը կը դիտէր անոնք ազգային շահերուն ոսպնեակով: Ասիկա համագործակցութիւնը կարելի դարձուց Նոյնիսկ Իսրայէլի հետ, երկիր մը, որ Թուրքիա կը տեսնէր իբրեւ ժողովրդավարական դաշնակից մը՝ դիրաբորբօք շրջանի մը մէջ: Երկու երկիրները ապահովական Նոյնանման մտահոգութիւններ կը բաժնեն իրարու հետ, ինչպէս, օրինակ, Սուրիոյ կողմէ արտաքին ահաբեկչական խմբակներու նեցուկ կանգնիլը, պաղեստինեան արմատական կազմակերպութիւնները Իսրայէլի պարագային, եւ Զրտական աշխատաւորական կուսակցութիւնը՝ Թուրքիոյ մէջ: 1998-ին, երբ Անգարա բողոքեց Ղամասկոսի կողմէ ԶԱԿ-ին նեցուկ կենալուն դէմ, թրքական օրաթերթերը վերնագիրներ յատկացուցին թուրք-իսրայէլեան դաշինքը գովերգելու համար. «**Մենք շալտլմ**՝ պիտի ըսենք իսրայէլացիներուն Կուլանի բարձունքներուն վրայ», կը կարդար անոնցմէ մէկը:

Սակայն Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը Թուրքիոյ շահերուն նայեցաւ տարբեր ոսպնեակով մը, որ պատկերները կը գունաւորէր կրօնի քաղաքական բացատրութեան գոյնով մը՝ իսլամականութեամբ: Կուսակցութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներ Ֆալուճայի վրայ (Իրաք)

2004-ի ամերիկեան յարձակումը կոչեցին «ցեղասպանութիւն» եւ 2009 փետրուարին Էրտողան Կազան բաղդատեց «համակերոնացման ճամբարի» հետ:

Բայց Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան արտաքին քաղաքականութիւնը կարեկցութիւն չի քաջալերէր բոլոր իսլամ պետութիւններուն նկատմամբ. այլ կուսակցութիւնը կը խօսի իսլամական, հակաարեւմտեան կարգավարգերու հետ համերաշխութեան մասին (Զաթարի եւ Սուտանի հետ՝ օրինակի համար), միւս կողմէ՝ մերժելով աշխարհիկ, արեւմտամետ իսլամ կառավարութիւնները (Եգիպտոս, Յորդանան եւ Թունուզ): Այս երկդիմի ռազմավարութիւնը յատկապէս բացայայտ է պաղեստինեան տարածքներուն վրայ. այն տառէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան կառավարութիւնը կոչ ուղղեց արեւմտեան երկիրներուն վրայ. այն տառէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան կառավարութիւնը կոչ ուղղեց արեւմտեան երկիրներուն վրայ. այն տառէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան կառավարութիւնը պաղեստինցի ժողովուրդին՝ կուսակցութեան պաշտօնատարներ պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Մահմուտ Ապպասը պիտակեցին իբրեւ՝ «ապրիսի կառավարութեան գլուխը»: Ըստ ողիւսագետներու, 2009 յուլիսին Անգարա տուած Ապպասի վերջին այցելութիւնը շատ վատ էր եւ ներկայիս, դիտել կու տան այդ դիւանագիտական աղ-

բիւրները, Ապպաս Նոյնեան անվստահութիւն կը տածէ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան նկատմամբ, որքան՝ Համասի:

Ինչպէս Իսրայէլի հետ կատարուելիք ջնջուած զինուորական փորձարկումները ցոյց կու տան, Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան բարոյապաշտական արտաքին քաղաքականութիւնը գերծ չէ կեղծաւորութիւններէ: Անցեալ յունուարին օրինակ մը պարզուեցաւ: Համաշխարհային տնտեսական համագումարի ընթացքին Էրտողան ընդգիմախօսեց Իսրայէլի նախագահ Շիմոն Փերեզին, ինչպէս նաեւ Իրեանէրուն եւ իսրայէլացիներուն՝ իբրեւ «մարդ մեռցեալներ»: Ատկէ մէկ օր ետք Թուրքիա Անգարայի մէջ հիւրընկալեց Սուտանի փոխնախագահ Ալի Օսման Թահան: Ասիկա վտանգաւոր դիրք մըն է, որովհետեւ դիտել կու տայ յատկապէս Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան իշխանութեան տակ Նորչափիսա դարձող սերունդին, թէ միայն իսլամական վարչակարգերը իրաւունք ունին բանաւոր յարձակում գործելու իրենց ժողովուրդին կամ Նոյնիսկ ուրիշ պետութիւններու դէմ: Սեպտեմբերին Էրտողան պաշտպանեց Իրանի հիւլէական ծրագիրը՝ պնդելով, թէ Միջին Արեւելքի բուն խնդիրը Իսրայէլի հիւլէական զինապահեստն է:

Կարգ մը վերլուծա-

բաններ կը մերժեն այդ ձեւի ռետտորիքիւնները՝ ատոնք համարելով ներքին քաղաքականութեան խաղեր կամ պարզապէս Էրտողանի կողմէ զայրոյթի պահ մը: Բայց Էրտողան խորագետ քաղաքական անձնաւորութիւն մըն է, եւ ներկայիս ան հակադեցութիւններ ցոյց կու տայ թրքական ընկերութեան մէջ տեղի ունեցող փոփոխութիւններուն հանդէպ: Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան եօթը տարւան վարքագիծէն ետք հանրային կարծիքը սկսած է ընկալել քաղաքականապէս միացեալ «իսլամական աշխարհի»ի մը գաղափարը: Թուրքիոյ մէջ կատարուած անկախ վիճակագրութեան մը արդիւնքներուն համաձայն, 2002-ի եւ 2007-ի միջեւ իրենք զիրենք իբրեւ իսլամ ներկայացնող մարդք թիւը աւելցած է տասը տոկոսով. առաւել վիճակագրութեան մասնակցողներուն շուրջ կէսը իրենք զիրենք կը ներկայացնեն իբրեւ իսլամականներ:

Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան արտաքին քաղաքականութիւնը ներկայիս ողջունող հանդիսատես մը ունի երկրին մէջ, ինչ որ աւելի հաւանաճում կուսակցութեան ժողովրդականութեան: Ուստի կուսակցութիւնը պիտի կարենայ մէկ քարով երկու թռչուն զարդան իր նախկին դաշնակիցէն եւ իր սեփական զօրութեան կեդրոնը ապահո-

ւելոյ մէջ հազարաւորներ հաւաքուեցան ողջունելու անոր վերադարձի օդանաւը, ինչ որ կը թուէր ըլլալ կազմակերպուած իրադարձութիւն մը: (Զանի մը ժաման մէջ թրքական եւ Համասի դրօշակները կրող պատառներ յայտնուեցան):

Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան իշխանութեան տակ թրքական ինքնութեան փոխակերպումը ունի մեծ ճիւղաւորումներ: Իսլամական աշխարհահայեցքով մը առաջնորդուած ըլլալով՝ հետզհետէ աւելի անկաւելի պիտի դառնայ Թուրքիոյ համար, որ նեցուկ կանգնի արեւմտեան արտաքին քաղաքականութեան, Նոյնիսկ երբ այդ մէկը ընելը կը ծառայէ իր ազգային շահերուն: Թուրք-իսրայէլեան կապերը, որոնք երկար տառէն ի վեր կը ծառայէին իբրեւ օրինակ՝ իսլամ երկրի մը Իրեական պետութեան հետ տրամաբանական, համագործակցական յարաբերութիւն մշակելու, պիտի շարունակեն **պարզուիլ կամ լուծուիլ**: Այդպիսի զարգացում մը պիտի ողջունուի միայն լարեք հանրութեան հաւանութեամբ, ինչ որ զարկ պիտի տայ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան ժողովրդականութեան: Ուստի կուսակցութիւնը պիտի կարենայ մէկ քարով երկու թռչուն զարդան իր նախկին դաշնակիցէն եւ իր սեփական զօրութեան կեդրոնը ապահո-

վել: Նոյն ուժաբանութիւնը նաեւ կիրարկելի է Եւրոպական Միութեան եւ Միացեալ Նահանգներուն հետ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն մէջ: Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը մարտավարական տեսակետ մը ունի Եւրոպական Միութեան Թուրքիոյ հաւանական անդամակցութեան մէջ. ան յառաջ կը մղէ անդամակցութիւնը, երբ հանրային կարծիքին նեցուկը կ'ապահովէ կուսակցութեան համար, բայց չ'որդեգրէր Եւրոպայի հետ սերտ կապերու ռազմավարական տեսակէտը: Ուստի Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը կը դժկամի կիրարկելու Եւրոպական Միութեան յանձնարարած խիստ, ժողովրդային նեցուկ չկայելող բարեկարգումները, ինչ որ աւելի եւ աւելի անհաւանական կը դարձնէ անդամակցութիւնը: 2008-ին Էրտողանի կողմէ Արեւմուտքը «անբարոյ» կոչելը եւ նման յայտարարութիւններ քայքայեցին Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան ժողովրդային նեցուկը. անցեալ տարի ժողովուրդին միայն մէկ երրորդը կ'ուզէր, որ իր երկիրը անդամակցի Եւրոպական Միութեան, ինչ որ մեծ անկում կ'ենթադրէ 2002-ի ութսուն տոկոսէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը իր իշխանութեան գլուխ եկած էր:

Մինչ այդ մինչ Միացեալ Նահանգներ իրենց ուժին մեծ մասը կը տրամադեն դուրսը՝ իսլապական պետութիւններու, որ մեծ անկում կ'ենթադրէ 2002-ի ութսուն տոկոսէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը իր իշխանութեան գլուխ եկած էր: Մինչ այդ մինչ Միացեալ Նահանգներ իրենց ուժին մեծ մասը կը տրամադեն դուրսը՝ իսլապական պետութիւններու, որ մեծ անկում կ'ենթադրէ 2002-ի ութսուն տոկոսէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը իր իշխանութեան գլուխ եկած էր: Մինչ այդ մինչ Միացեալ Նահանգներ իրենց ուժին մեծ մասը կը տրամադեն դուրսը՝ իսլապական պետութիւններու, որ մեծ անկում կ'ենթադրէ 2002-ի ութսուն տոկոսէ, երբ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը իր իշխանութեան գլուխ եկած էր:

Դեկտեմբերի քաղաքապետական ընտրութիւններէն առաջ Ազրպէյճանի բաժան-բաժան եղած ընդդիմութեան միանալու փորձը ձախողեցաւ՝ վերածելով վէճերու, ինչ որ անգամ մը ես յառաջացուց կասկածներ այլընտրական վստահելի կառավարութիւն մը կարենալ կազմելու իրենց կոչերուն նկատմամբ:

Ընդդիմադիր ղեկավարներ կ'ամբաստանեն կառավարութիւնը մամլոյ եւ պետական աղբիւրներու մէջ իրենց մուտքի արտօնութիւն չտալու համար, բայց Ղարաբաղի եւ հանրապետութեան համար քաղաքացիական շարժումին փլուզման յանցանքը իրենցն է. անիկա փորձ մըն էր Մուսաւաթ եւ Ումիտ ընդդիմադիր կուսակցութիւններուն, ինչպէս նաեւ շարք մը աւելի փոքր խումբերու միաձուլման:

Երկու կուսակցութիւնները զիրար կ'ամբաստանեն իշխանութիւններուն հետ համագործակցութեամբ: Մուսաւաթ մերժեց շրջանային ընտրական յանձնախումբերուն մէջ հազար տեղ առնելու առաջարկը, մինչ Ումիտ այդ մէկը չըրաւ: Մուսաւաթի ընտրական անձնակազմի պատասխանատու Արիֆ Հաճիլի դիտել տուաւ, թէ Ումիտ վնաս կը հասցնէր ժողովրդավարութեան՝ օտար դէտերուն աչքին ստեղծելով յոգնակիութեան տպաւորութիւնը:

«Իշխանութիւնները կրնան միջազգային համայնքին տայ ընտրութիւններուն մէջ ժողովրդավարական պայմաններ ստեղծած ըլլալու տպաւորութիւնը: Իրականութեան մէջ ընտրական յանձնախումբը կառավարութեան հակակշիռին տակն է: Մենք առաջարկեցինք, որ յետս կոչուին այն անհատները, որոնք իբր թէ կը ներկայացնեն ընդդիմութիւնը, բայց իրականութեան մէջ կը համագործակցին իշխանութիւններուն հետ այդ ընտրական յանձնաժողովին մէջ: Մեր յանցանքը չէ, որ այդ մարդիկը Ումիտի անդամներ են», դիտել տուաւ նա:

Ումիտի ներկայացուցիչները իրենց կարգին ամբաստանեցին Մուսաւաթը անպարկեշտութեամբ՝ ըսելով, թէ անոնք առանց պատճառի հարց ստեղծած են:

«Պատճառ չկայ մեր ներկայացուցիչները հանելու ընտրական յանձնաժողովներէն, անոնք անկեղծօրէն կը կատարեն իրենց պարտականութիւնը: Եթէ Մուսաւաթի ներկայացուցիչները կ'ուզէն քաղաքական աղմուկ բարձրացնել քաղաքապետական ընտրութիւններուն նախօրեակին, ապա թող յարգեն իրենց ներկայացուցիչները խորհրդարանէն ետ քաշելու մեր առաջարկը: Այդ պարագային մենք աւելի մեծ քաղաքական աղմուկ կրնանք բարձրացնել», նշեց Պւմիտի նախագահ Իկպալ Աղազաւտէ:

Այս բանավեճը ճնշիչ կերպով ծանօթ է դետերուն՝ Ազրպէյճանի մէջ. ուր քաղաքական կեանքը կը գերիշխուի դաշնակիցներուն կողմէ նախագահ Իլիամ Ալիեւի, որ իր օրմէն ետք տասնձեռ նախագահի պաշտօնը՝ 2003-ի նախագահական ընտրութիւններուն իբրեւ արդիւնք: Այդ ընտրութիւններուն յաջորդեցին զանգուածային բողոքի ցոյցեր՝ Մուսաւաթի նախագահ եւ նախագահական ընտրութիւններուն պարտուած թեկնածու Իսա Կամպարի հետեւորդներուն կողմէ:

Բայց այդ օրուրնէն ասդին ընդդիմութեան նեցուկը նուազած է եւ արդէն յստակ դարձած է, թէ Ալիեւ իշխանութիւնը պիտի չկրօսնցնէ մօտ օրէն, յատկապէս տրուած ըլլալով, որ ընտրութիւններու նախօրեակին ընդդիմադիր համադաշնակցութիւններուն փլուզումը աւանդութեան պէս բանի մը վերածուած է:

«Ընտրութիւններու նախօրեակին այդ խմբաւորումները միշտ կը քայքայուին: Այնպէս կը թուի, թէ այդ ձեւի կառոյցի մը ստեղծումը կ'իրականանայ կառավարութեան կողմէ կազմակերպուած ծրագիր մը հիման վրայ: Այդ «դառն ամուսնալուծումներ»ուն արդիւնքը այն կ'ըլլայ, թէ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները կը մոռնան կառավարութեան մասին եւ իրարու վրայ կը յարձակին: Հետաքրքրական է, որ ընդդիմութեան առած բոլոր այդ քայլերը կը ծառայեն կառավարութեան շահերուն», նշեց «Այնա-Չերքալօ» օրաթերթի քաղաքական յօդուածագիր Ազեր Ռաշիտօղլուն:

Ան դիտել տուաւ, թէ մայալուն բանավեճերը տկարացուցին ժողովրդավարական բարեկարգումներու նկատմամբ քուէարկողներուն հաւատքը, ինչ որ նաեւ ծառայեց կառավարութեան շահերուն: Ըստ յարգուած քաղաքական վերլուծաբան Չարուստ Ալի-զաւտի, կառավարութիւնը խորապէս թափանցած էր ընդդիմադիր կուսակցութիւններէն ներս եւ դիտումնաւոր կերպով իրարու դէմ կը լարէր զիրենք՝ երկրին մէջ իշխանութեան համար մրցակցութիւնը նուազեցնելու նպատակով:

«Կառավարութիւնը այնքան ճնշած է ընդդիմութիւնը, որ անիկա անկարող դարձած է գործելու: Անոնցմէ ոմանք իրենց գոյատեւման համար ստիպւած էին դրամ գանձելու կառավարութենէն, եւ անոնք կառավարութեան համար դարձած են «գրպանի» ընդդիմութիւն: Այն փոքրաթիւ ընդդիմութեան գործիչները, որոնք այդ մէկը չեն ըրած, այնքան ճնշուած են, որ Նոյնիսկ դժուարութեամբ կը շնչեն: Թերեւս յառաջիկային նոր եւ աւելի զօրաւոր ընդդիմութիւն մը մէջտեղ կու գայ, բայց այդ մէկը շատ ժամանակ կ'ուզէ», կ'ըսէ Ալիզաւտէ:

Սակայն Կամպար, որ գործադիր նախագահի եւ խորհրդարանի նախագահի պաշտօնները վարած է Ազրպէյճանի անկախութենէն ետք, կը պնդէ, թէ ընդդիմութիւնը աւելի հզօր է, քան ինչ որ կ'ենթերէ: «Կառավարութիւնը կ'ըսէ, թէ Ազրպէյճանի ընդդիմութիւնը շատ տկար է, եւ, թէ՛ չունի կշիռ կամ նեցուկի խարիսխ ընկերութեան մէջ: Բայց իրականութեան մէջ քաղաքական կուսակցութիւնները գործուեւութեան ազատութիւն չունին այս երկրին մէջ: Հետատեսիլը, որ ազգու կերպով կը գործէ ի նպաստ կառավարութեան, փակ է ընդդիմութեան առջեւ: Չկայ խօսքի ազատութիւն կամ հաւաքի ազատութիւն», դիտել տուաւ Մուսաւաթի նախագահ Կամպար:

ԹՈՒՐԲԻԱ ԿԸ ՊԶՐԻ ԹԵՀՐԱՆԻ ՀԵՏ <i>ՕԹԱՆ-Ի ՄԻԱԿ ԻՍԼԱՄ ԱՆԴԱՄԸ Կ'ԱԿԱՆԱՀԱՐԷ ՀԻԼԷԱԿԱՆ ԶԷՆՔԵՐԸ ԻՐԱՆԷՆ ՀԵՌՈՒ ՊԱՅԵԼՈՒ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԶԱՆՔԵՐԸ՝</i> <i>ԱՆՈՐ ՀԵՏ ԻՐ ԱՌԵՏՈՐԻ ԿԱՊԵՐԸ ԸՆԴԱՂԱՅՆԵԼՈՎ</i>
Նոյնիսկ երբ Զոնկրեսը կ'աշխատի Իրանին քարիւղ վաճառող օտար ընկերութիւնները պատժելու օրինագիծ մը վաւերացնելու համար, իսկ ՄԱԿ լք մտադրէ պատժամիջոցներ որդեգրել Իրանի դէմ, եթէ հիւլէական բանակցութիւններու ներկայի փուլը ձախողի, Իրանի ղեկավարները այս շաքաթ խանդավառուած էին միջինարեւելեան բանալի ուժի մը հետ առեւտրական կապերը եռապատկելու ծրագիրներով: Ուրեմն ո՞ր անօրէն երկիրը կը փորձէ ականահարել Իրանի կողմէ հիւլէական գէյքեր ձեռք ձգելու արեւմտեան ջանքերը: Արդեօք Սուրիա՞ն կամ անկանխատեսելի սոււտցիւնե՞րը: Իրականութեան մէջ Թուրքիան է՝ ՕԹԱՆ-ի անդամ, Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան ձգտող եւ Միացեալ Նահանգներու ռազմավարականօրէն ամենէն կարեւոր իսլամ դաշնակիցը: Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան չորեքշաբթի, 28 հոկտեմբերին, Թեհրանի մէջ յայտարարեց երկու երկիրներուն միջեւ առեւտուրը զարգացնելու մասին ծրագիրներ՝ ներկայի եօթը միլիառ տոլարէն զայն բարձրացնելով քսան միլիառ տոլարի՝ մինչեւ 2011: Ըստ իրապարակուած տեղեկութիւններուն, Թուրքիա եւ Իրան համաձայնութեան հասած են եւլէտրակայաններու, դրամատուներու եւ բնական կազի գարգացման մարգերէն ներս, ինչ որ պիտի օգնէ դարմանելու որբէն տնտեսական խոց, որ կրնայ յառաջացուիլ ՄԱԿ-ի պատճառով՝ աւելի ծանր պատժամիջոցներու կիրարկման պարագային: Համաձայնութիւնները կը յառաջացնեն մտահոգութիւններ, թէ՛ Թուրքիա, իսլամ ժողովրդավարական երկրիի մը տիպարը եւ կենսական կամուրջ մը Եւրոպայի եւ արաբական աշխարհին միջեւ, իր կռնակը կը դարձնէ Արեւմուտքին՝ ընդգրկելու համար Արեւելքի իսլամական վարչակարգերը: Այդ վախերուն մէկ մասը հաւանաբար չափազանցուած է: Մեծ աղմուկ բարձրացուած է, օրինակի համար, Իսրայէլի հետ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն վատթարացման վերաբերեալ. 2008-ի Կազայի ներխուժումէն ի վեր անոնք գաղջ դարձան, որմէ ետք սառեցան: Բայց ատիկա պարզապէս միջինարեւելեան քաղաքականութիւնն է. Էրտողան կ'արտացոլացնէ Կազայի վերաբերեալ հանրային զայրոյթը՝ Իսրայէլը խայտառակելով եւ ներքին քաղաքական գետնի վրայ ամրացնելով իր դիրքերը: Զիչ հաւանականութիւն կայ, որ Իսրայէլի հետ իր յարաբերութիւնները խզելով՝ Թուրքիա վտանգի ենթարկէ Միացեալ Նահանգներուն եւ Եւրոպայի հետ իր կապերը: Այդուհանդերձ, Թեհրանի հետ Անգարայի հետզհետէ աճող կապաւածութիւնը մտահոգիչ է: Ատոր մէջ պատասխան

ԱՒԱՐՏՈՒԵՑ ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ
ԵՐԿԵՕՍՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

ՀՀ Բիւրոյի Երիտասարդական գրասենեակը տեղեկացնում է, որ թուականիս նոյեմբերի 3-4, Կրաստանի մայրաքաղաք Թիֆլիսում տեղի ունեցաւ Ընկերվարական երիտասարդների միջազգային միութեան կովկասեան երկխօսութիւն տարածաշրջանային համագումարը:

ՀՀ Երիտասարդականը համագումարին մասնակցում էր երեք հոգանոց պատուիրակութեամբ՝ Արտակ Չարգարեան (Հայաստան), Այգ Պետրոսեան (Հայաստան) եւ Արմինէ Նարինեան (Արցախ):

Համագումարի ընդհանուր բնաբանն էր՝ «Մեր մասնակցութիւնը մեր ապագայի կերտման գործում»:

Համագումարին մասնակցում էին Կրաստանից եւ Ազրայէճանից պատուիրակներ:

Կովկասեան երկխօսութիւն ձեւաչափը Ընկերվարական երիտասարդների միջազգային միութեան շրջանակներում հիմնադրուել է 2008 թուականին Նորվեգիայի Աշխատանքական կուսակցութեան երիտասարդական միութեան անմիջական աջակցութեամբ եւ ֆինանսավորմամբ: Այն նպատակ է հետապնդում համախմբել տարածաշրջանում գործող ԸԵՄՄ-ի անդամ երեք կազմակերպութիւններին եւ ստեղծել համագործակցութեան մթնոլորտ՝ առկայ տարակարծութիւններն ու հակամարտութիւնները բանակցութիւնների սեղանի շուրջ քննարկելու եւ լուծման տարբերակներ գտնելու համար:

Թիֆլիսում տեղի ունեցած համագումարի

Կոչում ու նուիրում, ահա այն անհրաժեշտ տուեալները՝ սարկաւազական օժու՜մ ու օրինութիւն ստանալու համար: Զահանայական կարգին հասնելու ճամբուն կարելու հանգրուան է սարկաւազի պաշտօնը, երբ եկեղեցւոյ մէջ ժամերգութեան, պատարագի, խորհուրդներու եւ միւս բոլոր արարողութիւններուն ընթացքին սարկաւազը, Աւետարան կարդալով, արարողութիւններուն մասնակցելով, խնկարկելով ու քարոզելով, կ'օգնէ քահանային ու իր միտքն ու հոգին կը պատրաստէ քահանայական պաշտօնին:

«Գործք առաքելոց»ի մէջ յիշատակուած սարկաւազներու ընտրութեան կարգը որոշ փոփոխութիւններով ցայսօր եւս կը գործէ: Եկեղեցւոյ մէջ վերոյիշեալ պարտականութիւնները կատարելով եւ եկեղեցին դուրս հաւատացեալներուն անձնական ու հաւաքական կարիքները հոգալով եւ անոնց անհրաժեշտ օգնութիւն ցուցաբերելով՝ թեկնածուն կ'արժանանայ այդ պաշտօնին:

Համառու միաբանութեան մայրավանքի մէջ սարկաւազական ձեռնադրութեան արարողութիւնը տեղի կ'ունենայ «Մաշտոց»ի մէջ նկարագրուած կարգով, երբ Ս. պատարագի արարողութեան զուգընթաց խորանին վրայ տեղի կ'ունենայ սարկաւազի ձեռնադրութիւնը: Վանքին մէջ տեղի ունեցած ձեռնադրութիւնները նպատակ ունին պատրաստել բացառապէս կուսակցին քահանաներ: Այդ նպատակաւ այս տարի եւս նմանատիպ պատուի արժանացան վերոյիշեալ փորձութիւնները անցած ու իրենց կոչումը իսկապէս նուաճած երկու թեկնածուներ՝ Գեորգ Պահե՛ն ու Բաֆֆի Պերպերեան:

Սարկաւազական ձեռնադրութիւնը տեղի ունեցաւ վանքի պաշտպան Ս. Սիքայէլ հրեշտակապետի օտոնին օրը, շաբաթ, 7 նոյեմբեր 2009-ի առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Համառու վանական եկեղեցւոյ մէջ, ձեռամբ Ամեն. եւ գեր. Ներսէս Պետրոս ԺԹ. կաթողիկոս-պատրիարքի եւ պատրիարք հօր կողքին ձեռնադրիչ առընթերական վարդապետներ Բարսեղ վրդ. Պաղտա-սարեանի եւ Նարեկ վրդ. Լուիսեանի, խարտաւիթակութեամբ Համառեան միաբանութեան մեծաւոր եւ պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ Սիքայէլ Թ. Ծ. վրդ. Մուրատեանի:

Հոգեւոր տեղը քարոզի ընթացքին նախ անդրադարձաւ Ստեփանոս Նախավկայի գլխաւորութեամբ հաստատուած սարկաւազական կարգին, զոր նշում է «Գործք առաքելոց»ի մէջ, այնուհետեւ նշեց անոնց յանձնուած պարտականութիւնները՝ աւելցնելով, որ «*Ան պարտի նաեւ անընդհատ գարգանայ, որպէսզի կարենայ ուղիղ վարդապետութիւնը ուսուցանել եւ քրիստոնէայ ճշմարտութիւնները պաշտպանել սխալ գաղափարներու եւ տարածուած մոլոր հոսանքներու դէմ*»: Ապա մէքերեց եկեղեցւոյ հայրերէն Ներսէս Լամբրոնացիի եւ Ներսէս Շնորհալիի վկայութիւնները՝ «*ըստ մեծ աստուածաբանի, Սուրբ Ներսէս Լամբրոնացիին. «Սարկաւազը վարդապետ է, այսինքն՝ ուսուցիչ եւ դաստիարակ ժողովուրդին» (Մեկն. Պատ.)*»: Ասոր համար ան սարկաւազութեան պատիւի արժանի է, քանի իր «կարգը, կ'ըսէ մեծ հայրապետը՝ Սուրբ Ներսէս Շնորհալին, մարդըմէ չէ եւ ոչ ալ մարդու միջոցով», այլ Աստուծմէ է: Արդարեւ, ձեռնադրութեան արարողութեան ընթացքին, տեսանք քահանաները, որոնք իրենց աջը կը դնեն թեկնածուի ուսին վրայ, իսկ ձեռնադրիչ հայրապետը անոր գլխուն վրայ՝ հնչելով սա նշանակալից աղօթքը. «Աստուծային եւ երկնաւոր շնորհ», մատնանշելու համար, թէ տրուած կարգը երկնաւոր շնորհք մըն է եւ ոչ թէ մարդկային ուժէ յառաջ եկած է»:

Պատրիարք հայրը ողջոյնի խօսքերով եզրափակեց քարոզը.

ըննարկման հիմնական առարկան Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնների վերջին զարգացումներն էին: Վրաստանի եւ Նորվեգիայի ներկայացուցիչները փորձում էին Հայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ ստորագրուած արձանագրութիւնները ներկայացնել դրական լոյսի ներքոյ, այն հիմնաւորումով, որ դրանք կը նպաստեն տարածաշրջանում կայունութիւն եւ խաղաղութիւն հաստատելու գործընթացին: ՀՀ Երիտասարդականի ներկայացուցիչները հակադարձեցին այդ տեսակէտին, այն հիմնաւորումով, որ այդ արձանագրութիւնները դեմ են հայ ազգի ու հայոց պետականութեան շահերին, ստորագրուել են մեծ տերութիւնների նշման ներքոյ եւ հետեւաբար չեն կարող նպաստել տարածաշրջանում կայուն խաղաղութեան եւ համագործակցութեան հաստատմանը:

Ընկերվարական երիտասարդների միջազգային միութիւնը Ընկերվար-միջազգայնականին ուղեկից միութիւն է: ԸԵՄՄ-ին անդամակցում են 143 ընկերվարական, ընկերվար-ժողովրդավարական, աշխատանքական եւ ուսանողական միութիւններ՝ 100 երկրներից:

ՀՀ Երիտասարդականը ԸԵՄՄ-ի լիիրաւ անդամ է:

«ԱՐՅԱՆԻ ԶԱՅՆԵՐ»
ՀԱՄՈՅԹԻ ԵԼՈՅԹՆԵՐԸ
ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ՄԷՋ

Ուրբաթ եւ շաբաթ, 30 եւ 31 հոկտեմբեր 2009-ին, Գերմանիայի Հանաու եւ Կեփփնկէն քաղաքների մէջ, կազմակերպութեամբ տեղի եկեղեցական հայ համայնքների եւ աջակցութեամբ Գերմանիայում Լեռնային Ղարաբաղի մշտական ներկայացուցչութեան տեղի ունեցան «Արցախի ծայրեր» համոյթի համերգները: Մինչ այդ խումբը համերգներով հանդէս էր եկել նաեւ Ֆրանսայի հայաշատ մի քանի քաղաքներում:

Այս համերգների կազմակերպմանն իր կազմակերպչական աջակցութիւնն էր բերել նաեւ Ֆրանսայում ապրող եւ ստեղծագործող հայ դերասան Նարեկ Դուրեանը: Համոյթի հիւրախաղերի անցկացումը հնարաւոր էր դարձել մոսկուաբնակ արցախցի բարերար Էդուարդ Ղուլեանի, ինչպէս անեւ «Արմաւիա» օդանւային ընկերութեան նիւթական աջակցութեամբ ու հովանաւորութեամբ:

Թե՛ Հանաու, եւ թե՛ Կեփփնկէն քաղաքներում համերգներն անցան խանդավառ մթնոլորտի մէջ: Երիտասարդ երգիչ-երգչուհիները համոյթի ղեկավար Լիրա Զոյրաբեանի ղեկավարութեամբ, ներկայացրեցին հայկական, մանաւանդ արցախեան երգերի

ՀԵՍՏԵՆԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆԵՐԻ ԼՐԱՏՈՒ
ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ
Շաբ.ը՝ Էջ 10

ՍԱՐԿԱՒԱԳԱԿԱՆ
ՉԵՌՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ՃԳՆԱԺԱՄԻՑ ԲԱՆԱԿԸ ՉԻ ՏՈՒԺԻ

«Հայեացք» ակումբում ՀՀ Խորհրդարանական խմբակցութեան անդամ, պաշտպանութեան, ազգային անվտանգութեան եւ ներքին գործերի մշտական յանձնաժողովի նախագահ Զրայր Կարապետեանը 2 նոյեմբերին խօսեց պաշտպանական ոլորտին վերաբերող մի շարք օրինագծերի մասին: Մասնաւորապէս փոփոխութիւններ ու լրացումներ են նախատեսուած «Չինուորական ծառայութեան անցնելու մասին», «Չինապարտութեան մասին», պաշտպանութեան նպատակով փոխադրական միջոցների օգտագործման համար «Զորահաւաքների նախապատրաստութեան եւ զօրահաւաքի մասին» օրենքներում:

«Ներկայացուած օրինագծերը տրամաբանօրէն իրար հետ կապուած են: Դրանց խորհրդարանի օրակարգում ընդգրկուելը պայմանաւորուած է երկու հանգամանքով: Նախ՝ իւրաքանչիւր պետական մարմին պարտաւոր է աջակցել հայոց բանակի հզօրացմանն ու ամրապնդմանը, իսկ որպէս ձեռքից մէկը զինապարտութեանն ու զօրակոչին օժանդակել եւ:

«Երկրորդ՝ թե՛ պաշտպանութեան նախարարութիւնը, թե՛ պաշտպանութեան հարցերով զբաղուող խորհրդարանական յանձնաժողովը այն կարծիքն ունեն, որ բոլոր տեսակի գործունեութիւնները, որոնք կանոնակարգուած չեն, պետք է բերուեն օրինականութեան դաշտ: Օրինակ, եթէ զօրահաւաքի կամ զինակոչի ժամանակ փոխադրական միջոցների ներգրաւման անհրաժեշտութիւն է առաջանում, ապա այն պետք է իրականացուի ոչ թէ տարերայնօրէն, այլ միայն օրենքով սահմանուած կարգով», մեկնաբանելով առաջարկուող փոփոխութիւնները՝ ասաց Հ. Կարապետեանը:

Առաջարկուող փոփոխութիւնների մի մասը վերաբերում է զօրակոչի տարիքի հասած, սակայն Հայաստանի սահմաններից դուրս գտնուող մեր հայրենակիցներին. «Օրենքի փոփոխութիւնները հնարաւորութիւն կը տան նրանց վերադառնալ հայրենիք, օրենքով սահմանուած կարգով լիարժէք քաղաքացի դառնալ: Այս գործընթացում մինչեւ հիմա, ցուօք սրտի, ներգրաւուած չէին մեր երկրի արտաքին գործերի գերատեսչութեան ղեկավարներն ու հիւլապատասխանները: Առաջարկուած օրինագծերից մէկը յստակ պարտականութիւն է սահմանում նրանց համար:

«Այսուհետ տարբեր երկրներում գործող մեր դիւանագիտական ծառայութիւնները պետք է հանդիպեն տուեալ երկրում ապրող զինապարտութեան տարիքի հասած քաղաքացիներին հետ, բացատրեն օրենքի էութիւնը: Շատ հայորդիներ կան, որ իրենց ընտանիքների հետ ժամանակին մեկնել են Հայաստանից, սակայն այժմ ցանկանում են վերադառնալ ու ղեկավարները պետք է նրանց համար հնարաւորութիւններ ստեղծեն, տան են բացատրական աշխատանք»:

Փոփոխութիւններ կան նախատեսուած նաեւ զինուորական ծառայութեան յետաձգման հետ կապուած: Առաջ, եթէ առողջական խնդիրներ ունեցողները յետաձգման համար ամեն տարի պետք է բժշկական յանձնաժողովով անցնէին, ապա հիմա առողջական անյաղթահարելի խնդիրներ ունեցող զօրակոչիկները նոր օրինա-

գծով կարող են մինչեւ 27 տարեկան դառնալ զօրացրուել:

Անդրադառնալով յաջորդ տարուայ պիտճեում պաշտպանական ոլորտին յատկացուող միջոցներին, պատգամաւորը նշեց, որ անհրաժեշտ հիմնական ծախսերը պահպանուելու են. «Պիտճեից մեր բանակի մարտական պատրաստականութիւնը ոչ մի կերպ չի տուժի: Միմիայն որոշ շինարարական ծրագրեր կարող են յետաձգուել: Զանի որ պաշտպանական ոլորտի ծախսերի կրճատումների հետ կապուած մտահոգութիւններ կան, ուզում եմ վստահեցնել, որ հիմնական, անհրաժեշտ ծախսերը տոկոսային առումով մնացել են նոյն մակարդակին»:

Ինչ վերաբերում է ազգային անվտանգութեան հարցերին, ապա դրանք պետք է քննա միայն մեր երկրի ազգային անվտանգութեան ռազմավարութիւնից ու այդ փաստաթղթում տեղ գտած դրոյթներից: Ղարաբաղեան հիմնախնդրի մասին երբեմն քաղաքական այդքան արտայայտուած են տեսակէտներ, որոնք տրամագծօրէն հակասում են ազգային անվտանգութեան ռազմավարութեան մէջ ամրագրուած դրոյթներին. «Փաստաթղթում, օրինակ, ասում է, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը նպատակայարմար չի համարում խնդրի կարգաւորման վերաբերեալ այլ կառոյցների կողմից արւած յայտարարութիւնների քննարկումն ու ընդունումը, ինչպէս նաեւ միջազգային տարբեր կազմակերպութիւնների ներգրաւումը կարգաւորման գործընթացում: Այս մասին պետք է պարբերաբար յիշել յատկապէս համաձայնական կառավարութեան մէջ մտնող քաղաքական ուժերը, քանի որ հնչում են տեսակէտներ, որոնք բացարձակապէս կապ չունեն մեր ռազմավարութեան մէջ տեղ գտած դրոյթների հետ»:

Չնհատելով հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման գործընթացի ներկայ փուլը՝ Հ. Կարապետեանը համոզուեց յայտնեց, թէ Թուրքիան Հայաստանի հետ շարունակում է խօսել նախապայմանների լեզուով: Թուրքիան անսխաղէպ աշխուժութիւն է ցուցաբերում դարաբաղեան խնդրի կարգաւորման հարցում. Արձանագրութիւնների ստորագրումից յետոյ արուած յայտարարութիւնները վկայում են. որ նրանք նախապայմանների հարցում պատրաստ են աւելի հեռուն գնալ:

Դաշնակցութիւնը դեմ է արձանագրութիւնների վաւերացմանը եւ այդ գործընթացը կասեցնելու համար միջոցներ է ձեռնարկելու. «Դեռ յստակ չէ ժամանակացույցը: Մեր, այսպէս ասեմ, թիրախը նախ լինելու է Սահմանադրական դատարանը: Մենք փորձելու ենք այնպիսի իրաւական ձեւակերպումներ ներկայացնել Սահմանադրական դատարանին, որոնք պետք է ապացուցեն, որ վաւերացումը հակասում է մեր երկրի սահմանադրութեանը: Լուրջ փաստաթուղթ է ներկայացուելու, եւ այսօր միջազգային փորձագէտներ ու իրաւաբաններ են աշխատում դրա վրայ: Իսկ դրանից յետոյ յաջորդ թիրախը լինելու է Ազգային ժողովը»:

ՆԱՅԻՐԱ ԿԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

«Հայոց աշխարհ»

ԻճԺԻ ԸՍԻՃ, ԻՃԵՃԱԼԱՏԱՐՈՒ, ՈՒՐԱԲԱ, ԿԱՐԵՅԻՃ ԳԻՍ՝ ԽԱՆԳԱՐՈՒԱԾ ԳԳԱԳՈՒՄՃԵՐ ԵՒ ԲՈԳԵԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՈՒՆԵԿԱԿԱՆ...

Horizon
SINCE 1992

email:info@drugsfreezone.org website:www.drugsfreezone.org
Tell:01242434
Bourj hammoud Center Arine 3rd Floor.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ` ՁԵՒԷՆ ԿԱՄ ՄԻՋՈՑԷՆ ԱՆԴԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶԱԿԱՆ ԲՈԼՈՐ ՄԱՐԶԵՐՈՒՆ ՄԵՋ՝ ԼՐԱՏՈՒՈՒԹԵՆ ԵՄԷՉԵՐ ԵՐԱԺԵՏՈՒԹԻՒՆ, ԿԸ ՏԻՐԷ ԴԺԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՄԸ. ՄՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆ ԱՅԼԵՄ ՅԵՏԱԶԵՐԶՐՈՒԿ ԶԷ ԲՈԿԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ: ԳԷԹ ԱՅՍՊԵՍ ԿԸ ՄՏԱԾԵՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶՆԵՐ: ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԼԵԶՈՒԻ ԵՒ ԳԵՂԱՆԿԱՐԶՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՓՈԼ ԿՐԱՅԱՄ ԻՐ ՄԵՓԱԿԱՆ www.paulgraham.com ԿԱՅԶԻՆ ՄԵՋ ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ ՀԵՏԱԶԵՐԶՐԱԿԱՆ ԱԽՏԱԾԱՆԱԶՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Նոյնն է պարագան թուային (**տիճիթը**) գիր-բերու: Ան, որ իր հակակշիռին տակ ունի գոր-ծիքը, կը սահմանե տրէնքը: Չայն կը հե-տաքքըրէ ունենալ եւ տրամադրել այնքան աժան բովանդակութիւն, որ կարելի է: Եւ որովհետեւ ան սեփականատէրն է գիրքեր տրամադրող կեդրոնին, բազմաթիւ միջոցներ ունի անոնց գիները ցած պահելու: Գիները շատ աւելի կը գլորին, երբ գրագէտներ կ'անդրադառնան, թէ հրատարակիչի կարի-քը չունին: Գիրք մը հրատարակելը եւ ցրուե-լը վիատեցուցիչ գործ մըն է գրագէտի մը հա-մար: Սակայն շատեր կրնան համացանցի վրայ իրապարակել իրենց գրութիւնները:

Աղոթեք հակառակ օրինակ մըն են համա-կարգիչի ծրագիրնե՞րը: Մարդիկ շատ կը ծախսեն համակարգիչի ծրագիրներ գնելու համար: Համակարգիչի ծրագիրները ինքնին պարզապէս տեղեկութիւններ են: Ճիշդ է: Սա-կայն հրատարակիչներ շատ բան չեն կրնար տրվիլ այս ծրագիրներուն սպառողական շու-կայէն: Համակարգիչի ծրագիրներ արտա-դրող ընկերութիւններ կրնան մեծ գումարներ պահանջել իրենց արտադրութիւններուն հա-մար, որովհետեւ անոնց յաճախորդներն շա-տները ընկերութիւններ են, որոնք հարցեր պի-տի դիմագրաւեն, թէ՛ օգտագործեն ապօրի-սի միջոցներով իւրացուած տարբերակը: Նաեւ այն պատճառով, որ թէեւ ըստ ձեւի հա-մակարգչային ծրագիրները պարզապէս տե-ղեկութիւն կը բովանդակեն, սակայն արտա-դրողն ու գնորդը զանոնց կը նկատեն երաժշ-տութենէ կամ յօդուածէ տարբեր ձեւի բան մը: «Ֆօթոշափ» ծրագիրը օգտագործող ան-ծը այս ծրագիրին կարիքը ունի ոչ այնպէս՝ ինչպէս յատուկ երգի մը կամ յօդուածի մը:

Այս պատճառով է, որ գոյութիւն ունի տար-բեր բառ մը՝ «բովանդակութիւն», որ կը վե-րաբերի այնպիսի տեղեկութիւններու, որոնք չեն վերաբերիր համակարգիչի ծրագիրներու: Համակարգիչի ծրագիրները գործառնու-թեան տարբեր մարզ մըն են: Համակարգիչի ծրագիրներու եւ բովանդակութեան միջեւ տարբերութիւնը կ'աղօտի ամենէն թեթեւ տե-սակի համակարգիչի ծրագիրներու մէջ, ինչ-պէս՝ խաղերու: Սակայն անոնք ընդհանրա-պէս ծրի են: Համակարգիչի ծրագիրներ վա-ճառող ընկերութիւններուն նման դրամ չա-հելու համար՝ հրատարակիչներ պէտք է վե-րածուին համակարգիչի ծրագիրներ արտա-դրող ընկերութիւններու: Սակայն հրատարա-կիչ ըլլալը ինքնին նպաստաւոր չէ այս մար-գին մէջ:

Ամենէն խոստմնալից հակառակ ուղղու-թիւնը պատկերասփիւռի **բէյալը** կայաններն են: Մարդիկ տակաւին պատրաստ են վճա-րելու՝ անոնց հասողութիւն ունենալու հա-մար: Սակայն պատկերասփռումը հրատա-րակութիւն է. բանի մը օրինակ վճառաւ չէ: Այս պատճառով է, որ շարժապատկերի շու-կային եկամուտը չէ նահանջած լուրերու եւ երաժշտութեան շուկային մէջ արձանագըր-ւած անկումին թափով: Անոնց միայն մէկ ոտ-քը կը գտնուի հրատարակութեան մարգին մէջ: Այնքան, որ շարժապատկերի մարզը կրնայ խուսափիլ հրատարակիչ դառնալէ եւ հրատարակչութեան մարզին հարցերէն: Սա-կայն մինչեւ որոշ սահման մը: Այն պահուն, երբ հրատարակութիւնը, այսինքն օրինակներ տրամադրելը կը վերածուի բովանդակութիւն մը բաժնելու ամենէն բնական միջոցին, ապա արդիւնք չի տար ցրումիլ անաւղական մի-ջոցներուն կառչիւը, Նոյնիսկ թէ՛ աւելի շա-հաբեր է այս ձեւը: Թէ՛ տուեալ բովանդակու-թեան ծրի օրինակները հրապարակուած են համացանցի վրայ, ապա մրցակցութիւն կը սկսի հրատարակութեան պարունակին հետ՝ իբրեւ ցրումի միջոց: Ասիկա Նոյնքան վնա-սաբեր է, որքան՝ հրատարակիչ մը ըլլալը:

Յայտնապէս երաժշտութեան մարգին մէջ ումանք կը յուսան զայն տարբերել հրատա-րակութեան մարզէն եւ ունկղիրներէն կը պահանջեն բաժանորդագրուիլ՝ վճարովի: Հաւանական է, որ այս միջոցը արդիւնք տայ, թէ՛ անոնք պարզապէս տարբեր միջոցով կը տրամադրեն Նոյն այն երաժշտութիւնը, որ կարելի է ունենալ համակարգչային եմ. փի: 3 երաժշտական ծրագիրին միջոցով:

ՅԱՋՈՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒՄՆԸ

Ի՞նչ կը պատահի հրատարակչական մար-գին, երբ այլեւս կարելի չէ բովանդակութիւն վճառել: Երկու ընտրանք գոյութիւն ունի. տրամադրել եւ անուղղակի միջոցներով դրամ չափիլ կամ գտնել ձեւը բովանդակութիւնը տեղադրելու այնպիսի պարունակներու մէջ, որոնց համար մարդիկ պիտի վճարենի:

Առաջինը հաւանաբար տեղեկութիւն փո-խանցող միջոցներու ապագան է: Ձրի երաժշտութիւն տրամադրել եւ դրամ չափիլ՝ համերգներ կազմակերպելով է **թի. շըրթեր** վճառելով: Ձրի յօդուածներ հրատարակել էւ դրամ չափիլ՝ ծանուցումներու ճամբով: Հրատարակիչներ եւ շահարկողներ ներկայիս շատ խանդավառ չեն ծանուցումի ընտրու-քով, սակայն ասիկա շատ աւելի արդիւնաւետ ապագայ կը խոստանայ, քան ինչ որ կը կար-ծեն:

Կարելի է ըսել, թէ այս մէկը կարելիութիւն պիտի դառնայ ներկայ դերակատարներով: Գրաւոր բառէն դրամ չափելու լաւագոյն մի-ջոցը կը պահանջէ տարբեր բառեր, գրուած՝ տարբեր անձերու կողմէ:

Աւելի դժուար է նախատեսել ժապաւնսե-րու ապագան: Անոնք կրնան վերածուիլ ծա-նուցումներու, կամ թերեւս վերադառնալ

Իրօք, սպառողներ չէին վճարեր բովանդա-կութեան համար, ոչ ալ հրատարակիչներ բո-վանդակութիւն կը վճառէին: Եթէ իրապէս անոնք բովանդակութիւն կը վճառէին, ապա ինչո՞ւ գիրքերու, երաժշտութեան կամ ժապա-ւեններու գիները միշտ կախեալ եղած են անոնց մատուցման ձեւէն, ինչո՞ւ աւելի լաւ բովանդակութիւնը աւելի սուղ չէ արժած:

«Թայմ» շաբաթաթերթին մէկ օրինակը կ'արժէ 5 տոլար: Անիկա կը բաղկանայ 58 էջերէ, այսինքն իւրաքանչիւր էջ կ'արժէ 8.6 սենթ: «Տի Էքսլոմփսթ» կ'արժէ 7 տոլար եւ կը բաղկանայ 86 էջերէ, այսինքն իւրաքանչիւր էջ կ'արժէ 8.1 սենթ: Այլ խօսքով՝ աւելի որա-կաւոր լրագրութիւնը քիչ մը աւելի աժան է:

Գրեթէ իւրաքանչիւր հրատարակութեան պարունակ ձեւագծուած է այնպէս, կարծէք միջոցը ինքնին վաճառքի նիւթն է, իսկ բո-վանդակութիւնը կարելոր չէ: Օրինակ՝ գիր-քերու հրատարակիչներ գիներ կ'որոշեն գիր-քերու տպագրական եւ ցրումիլ ծախսերուն հիմամբ: Անոնք գիրքին մէջ տպագրուած բա-ռերուն նկատմամբ կը վերաբերին այնպէս, ինչպէս հիւսուածեղէն արտադրող մը՝ իր կրկաններուն վրայ տպուած կրկնօրինակնե-րուն:

Տնտեսական դիտանկիւնէն՝ տպագիր լրատուամիջոցները թուղթին գինը բարձ-րացնելու աշխատանքը կը կատարեն: Օրի-նակ՝ խմբագիր մը, որ լուր մը կը ստանայ զայն առաջին անգամ հրապարակելու առանձնաշնորհումով, անմիջապէս կը մտա-ծէ, թէ որքա՛ն մեծ թիւով թերթեր պիտի վա-ճառուին այս առիթով: Եթէ զեղչենք յոգնա-կերտ մասնիկը, կ'ունենանք անոր վաճառքի նիւթը՝ թերթը: Հրատարակիչներ այսօր նուազ դրամ կը շահին, որովհետեւ մարդիկ այլեւս Նոյնքան թերթի պէտք ունին:

Քանի մը ամիս առաջ սոճարանի մը մէջ հանդիպեցայ բարեկամի մը. «Նիւ Եորք Թայմզ» թերթին մէկ օրինակը ունեի ձեռքիս: Շաբաթավերջերուն երբեմն տակաւին կը գնեմ այս թերթը: Եթեայէն առաջ թերթը առա-ջարկեցի իրեն, ինչպէս՝ նախապէս բազմա-թիւ առիթներով, երբ գտնուած եմ Նոյն վիճա-կին մէջ: Սակայն այս անգամ նոր բան մը պա-տահեցաւ: Չգացի այն վարանքը, երբ անաբ-ժէք բան մը կ'առաջարկես մէկուն: «Ը՛, կը փափաքի՞ս ունենալ երեկուան լուրերուն տպագրութիւնը», հարցուցի իրեն: Պատաս-խանը՝ «ո՛չ» էր:

Այժմ, երբ միջոցը կը շոգիանայ, հրատա-րակիչներ վաճառելիք բան չունին: Ոմանք կը կարծեն, թէ բովանդակութիւն պիտի վաճա-ռեն, թէ՛ իրականութեան մէջ միշտ ալ աշխա-տած են բովանդակութեան գործին մէջ: Սա-կայն այդպէս չէ, եւ յստակ չէ, թէ արդեօք ոեւ-ւէ մէկը կրնա՞յ աշխատիլ բովանդակութեան գործին մէջ:

ԿԱՃԱՐԸ

Միշտ ալ գոյութիւն ունեցած են մարդիկ, որոնք աշխատած են տեղեկութիւն վաճառե-լու գործին մէջ: Սակայն ասիկա պատմակա-նօրէն հրատարակչական մարզէն տարբեր գործ մը եղած է: Սպառողական շուկային տեղեկութիւն վաճառելը միշտ ալ լուսանցքա-յին եղած է: Անցեալին որոշ մարդիկ կը վա-ճառէին սակարանային շուկային վերաբերող ցուցմունքներ եւ նախատեսութիւններ՝ գու-նաւոր թուղթերու վրայ տպուած, ինչ որ կը դժուարացնէր ընտրիճակութիւնը այդ ժամա-նակներուն: Այս մէկը մշակութային եւ տնտե-սական առումով տարբեր աշխարհ մըն էր, քան՝ այսօրուան հրատարակիչներուն ապ-րած աշխարհը:

Մարդիկ կը վճարեն ա՛յն տեղեկութեան համար, որմէ կը կարծեն, թէ դրամ կրնան շա-հիլ: Այս պատճառով է, որ անցեալին անոնք կը վճարէին սակարանային նախատեսու-թիւններ բովանդակող լրագիրներու համար եւ այս պատճառով է, որ այսօր ընկերութիւն-ներ կը գնեն Պլումպըրկի համակարգչային ծրագիրները եւ Էքսլոմփսթ ինթելիճենս Եու-նիթի տեղեկագիրները՝ դրամական շուկային մասին տեղեկութիւններ ստանալու համար: Սակայն արդեօք մարդիկ պատրա՞ստ են այ-լապէս դրամ վճարելու՝ տեղեկութիւն ստա-նալու համար: Անցեալի պատմութիւնը շատ քաջալերական չէ:

Եթէ մարդիկ պատրաստ են աւելի վճարե-լու աւելի լաւ բովանդակութիւն ստանալու հա-մար, ապա ինչո՞ւ աւելի լաւ բովանդակութիւն ծախող չկայ: Պատճառ չկայ, որ ասիկա չի-ծախործուեր ֆիզիքապէս շօշափելի լրա-տուամիջոցներու ժամանակաշրջանին: Արդ-եօք տպագիր լրատուամիջոցները եւ երաժշ-տութիւն ծայնագրող ընկերութիւնները ան-տեսա՞ծ են այս առիթը, թէ անիկա պարզա-պէս գոյութիւն չէ ունեցած:

Հապա «այ թի՛ւնզ»ը (համացանցի միջո-ցով երաժշտութիւն եւ տեսաերիզներ ստա-նալու ծրագիր մը, որ կը վճառուի «Էփըլ» ընկերութեան կողմէ): Անիկա աւելի կը նմա-նի ծախսեր գումարող կեդրոնի մը, քան թէ՛ վաճառատան: «Էփըլ»ի կը պատկանի հա-կմկշիռը անոր ճամբուն՝ դեպի «այ փոտ»։ որուն մէջ կարելի է համացանցի միջոցով ար-ձանագրել անհամար երաժշտական կտոր-ներ: Ընկերութիւնը կը տրամադրէ երգերու յարմար ցանկ մը: Եւ ամէն անգամ, որ երգ մը ընտրենք, ընկերութիւնը կը պահանջէ մեր **քրետիթ քարտը**՝ գանձելու համար որոշ փոք-րիկ գումար մը՝ մեր ուշադրութիւնը չգրաւե-րիկ գումար մը: Իրականութեան մէջ «այ թիւնզ» դրամ կը չափի՝ տուրք սահմանելով մարդոց եւ ոչ թէ բան մը վճառելով անոնց: Այս վաճառքը կարելի է, միայն որովհիտեւ «այ թիւնզ» սեփականատէրն է այն կայանին, ուրկէ կը տրամադրէ երաժշտութիւն եւ ծա-նուցել կը տրամադրէ երաժշտութիւն եւ ծա-նուցել կը տրամադրէ երաժշտութիւն եւ ծա-նուցել կը սկսին անկէ խուսափելու միջոցնե-րիկ սկսել, որ ոչ շատ դիւրին է թուային բո-փնտրել, ինչ որ շատ դիւրին է թուային բո-վանդակութեան պարագային:

Իրենց արմատներուն եւ աւելի դրամ ապա-հովել՝ շարժապատկերի սրահ այցելելը վե-րածելով հաճոյքի: Եթէ այս մարզը յաջողի այս փորձառութիւնը վերածել լաւ բանի մը, ապա հանդիսատեսներ թերեւս պիտի Նա-խընտրեն ժապաւէն մը դիտել սրահի մը մէջ, քան թէ՛ իրենց տան մէջ դիտել ապօրինի մի-ջոցներով մաքսանեցուած տարբերակ մը: Կամ թերեւս շարժապատկերի մարզը պիտի չորնայ եւ անոր մէջ աշխատող անձերը սկսին ստեղծագործել՝ համակարգիչի խաղերու մտքով զարգացնելու մէջ:

Կարելի չէ պատկերացնել, թէ տեղեկու-թեան մը ֆիզիքական պարունակը որքան մեծ կրնայ ըլլալ: Անիկա կրնայ զարմացնել իր մեծութեամբ: Մարդիկ չափէն աւելի կ'ար-ժեւորեն ֆիզիքապէս շօշափելի բաները, սա-կայն գէթ տպագիր գիրքերու շուկայ մը պէտք է շարունակէ գոյութիւն ունենալ:

Գիրքերու հրատարակութեան եղափոխու-թեան կարելի է հետելու մեր դարաններուն վրայ: Յայտնապէս 1960-ական տարիներուն տեղ մը մեծ հրատարակչատուներ սկսած են փնտռել գիրքերու աժան հրատարակութեան միջոցներ՝ Նախքան հանրութեան կողմէ անոնց համար դրամ վճարելու մերժումը: Ար-դիւնքը շատ մօտ էր հեռաձայնի թիւերու տետրակը յիշեցնող գիրքերու հրապարակու-մին: Այնքան ատեն որ նման հրատարակու-թիւն մը չի տարտղնուիր, մարդիկ զայն կը տեսնեն իբրեւ իրքը:

Ասիկա արդիւնք տուաւ այնքան ժամանակ, որ տպագրուած գիրքը կը մնար կարդալու միակ միջոցը: Եթէ տպագիր գիրքերը ընտ-րանք են, ապա հրատարակիչներ պէտք է շատ աւելի մեծ ճիգ թափեն, որպէսզի հաւ-նութիւնը մղեն գնելու: Պէտք է գոյութիւն ու-

ՀԱՄԱՅԱՆՅԸ ԿԸ ՄԵՌՑՆԷ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՆԵԼՈՒ ԱՐՈՒՅԵՆ

ԻՆՉ ԶԱԿԱՏԱԳԻՐ ԿԵՐԱՊԱՅՈՒԿ Է ՊԱՏՈՒԹԵԱՆ՝ ԹՈՒԱՅԻՆ ԱՐՅԵՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿ ԿԾՈՒՅԹՈՎ ԸՆԹԱՅՈՂ ՄԵՐ ԿԵԱՆԶԻՆ ՄԵՋ: ՈՄԱՆԸ ԿԸ ՄՏԱԾԵՆ, ԹԷ ՀԱՄԱՅԱՆՑԻ ՄԵԱԿՈՅԸ ԱՆԴԱՆԱԼԻ ԿԵՐՊՈՎ ԵՐԱԿ Է ԳՐԵԼՈՒ ԵՒ ԿԱՐԴԱԼՈՒ ԱՄԱՆԴԱԿԱՆ ԲԵՆՈՅԹ: ՈՒՐԻՇՆԵՐ ԿԸ ՀԱՄԱՍԱՆ, ԹԷ ԱՆԻԿԱ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԵԼՈՒ, ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԵՒ ԿԱՐԴԱԼՈՒ ԱՄԵԼԻ ԱՐԴԻՒՆԱՒԵՏ ՄԻՃՈՑ ՄԵՆ Է: ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԱՐԱԾԶԻՆ ԻՐԱԶԱՆԶԻՐ ԽԵԱԿՈՅԹԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՅԱՆՋԸ ԵՂԱԾ ԵՆ ՀԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՆԵՆ Ի ԿԵՐ: ՊԵՆԻՆԹԱՅՐ «Ը ԹԱՅՄՉ» ԹԵՐԹԻՆ ՄԵՋ ԿԸ ԳՐԷ, ԹԷ ԱՆՈՒՆԸ ԿԸ ԿՈՐՄՈՒՒՆ՝ ՀԱՄԱՅԱՆՑԻ ԳՐԱՅ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԱՍՈՒԿՆԵՐՈՎ ՍՏԵՂԾՈՒԿ «ԶԻՒԱՄՐԻԿԻ» ՄԸ ԵՏԻՆ:

«Ըլիք», «թուիթ», «ի-մէյլ», «թուիթըր», «պրաուզ», «սքեն», «պոկ», «թքսթ». թուա-յին (**տիճիթը**) դարաշրջանի յատուկ այս բա-ռապաշարը կը նկարագրէ, թէ ինչպե՛ս կը կարդանք եւ ցոյց կու տայ, թէ ինչպե՛ս կը փոխուի ինքնին կարդալու արարքը կամ Նոյ-նիսկ՝ գրաճանաչութեան բնոյթը:

Համացանցի վրայ մեր սպառած տեղեկու-թիւնները շատ աւելի արագ, շատ աւելի ուժ-գին եւ շատ աւելի անցողակի կը ներկայա-նան մեզի: Մեր ուշադրութիւնը միայն կարճ ժամանակ մը կը կեդրոնանայ համացանցի Էջի մը վրայ եւ կը շեղի դեպի յաջորդ ելեկտը-րոնային էջին գրաւիչ պարունակութիւնը:

Մոլին են **պլէնքաբլիի**, ենթալոյ ենք **պոկ-**ներու մարտահրաւերին եւ անոնց հեղինակ-ներուն տիրական խօսքին, գերին ենք համա-ցանցի կապի մը կամ բջիջային հեռաձայնով ուղարկուած երկտողի մը եւ այսպէս՝ տեւա-բար կը գտնուինք մասնակի կեդրոնացումի վիճակին մէջ: Տեղեկութեան ծուկները այն-պէս կը տեղան մեր վրայ, որ կարելի չէ եր-կար ժամանակ կեդրոնանալ մէկ բանի վրայ: «Մայքրոսոֆթ» ընկերութեան ուսումնասի-րողները ի յայտ բերած են, թէ երբ մէկուն ու-շադրութիւնը կը շեղի իր ստացած մէկ ե-նա-մակին ազդանշանով, ապա անձը միջին հա-շուով 24 վայրկեանի կարիքը ունի կեդրոնա-ցումի Նոյն մակարդակը վերագտնելու հա-մար:

Համացանցը ստեղծած է հաւաքող ընթեր-ցողի նոր տեսակ մը, որ տեղեկութիւն կը հա-ւաքէ փոքրիկ փայլուն կոճակներու պէս եւ անընդհատ կը փնտռէ փայլուն նոր բան մը: Անխուսափելի է, որ աւելի քան տասը տարիէ ի վեր թուային արհեստագիտու-թեամբ կարդալէ ետք պիտի փոխուեր կար-դալու մեր ձեւը: «Ալթանթիք Մանթիլ» թերթին մէջ յատկանշական յօդուածով մը Նիքոլաս Զարր կ'ընդունի, թէ այլեւս չի կրնար խորա-սուզուիլ հաստ գիրքերու եւ երկար յօդուած-ներու մէջ: «Կը թուի, թէ համացանցն կը ջա-տէ կեդրոնանալու եւ խորհրդածելու կարո-ղութիւն», - կը գրէ ան: - Այժմ ուղեղս կ'անըն-կալէ տեղեկութիւնը ամբարէ այնպէս, ինչ-պէս համացանցը կը բաժնէ զայն, այսինքն՝ մասնիկներու արագաձուս առուակի մը պէս»:

Եթէ մեղաւորը ակնբրէւ է, Նոյնպէս յայտ-նի է գլխաւոր գոհը՝ կեդրոնացումի այս հիմ-նական նուազումին, այլ խօսքով՝ դիպաշա-մը, երկար ձեւի պատմութիւնը, պատումը: Կտանգուած անասնատեսակի մը կամ բու-սատեսակի մը պէս, պատմութիւնը այժմ կա-րիքը ունի պաշտպանութեան՝ անհետացու-մի սպառնալիքին դէմ, հիմնովին փոխուած եւ անհիրընկալ թուային միջավայրի մը մէջ:

Անցեղ տարի Հոլիվուտի վեթերաններ եւ Մասաչուսեթի Արհեստագիտական հիմնադ-րէն փոխանցելու արաւորական պատումը՝ մոռա-ցումէ: Որքան ալ ծիծաղելի թուի անոնց հիմ-

նենայ շուկայ մը: Սակայն դժուար է կանխա-տեսել անոր մեծութիւնը, որովհետեւ ասիկա կախեալ է ոչ թէ մարդոց կարողալու չափէն, այլ՝ հրատարակիչներու հնարամտութենէն:

Կարգ մը թերթեր կրնան ծաղկիլ՝ թերթը վերածելով ֆիզիքական իրի մը գրաւչու-թիւնը արտացոլող բանի մը: Նորածնութեան թերթեր կրնան պարունակել այնպիսի փար-թամ նկարներ, որոնք անմոքելի են թուային աշխարհին մէջ, գէթ՝ մինչեւ որոշ ժամանակ մը: Սակայն ասիկա հաւանաբար ընտրանք մը չէ՝ բազմաթիւ այլ թերթերու համար:

Դժուար է պատկերացնել ապագան, սա-կայ

«ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»

Շարունակում 4րդ էջին

Բոլոր հրատարակությանց նման, «Պատանեկան Արձագանգ»ը մեծ տուրք տուած է Լիբանանի քաղաքացիական շատ երկարատե պատերազմին: Երկարատե ընդմիջումներով, երբեմն տարիներու վրայ երկարած, հրատարակում Է, բայց ուրախալի է, որ կրցած է տոկալ մինչեւ օրս:

Անձամբ, ես շատ բան կը պարտիմ «Պատանեկան Արձագանգ»ին: Գրականութեան, մանաւանդ հայ գրականութեան հետ իմ ուղղակի ծանօթութիւնը որոշ չափով կը պարտիմ անոր: Որպէս պատանի՝ 1950-ական թուականներուն մեծ անհամբերութեամբ կը սպասէի անոր Զեսայ ժամանելուն: Մեծ յափշտակութեամբ կը կարդայի անոր բովանդակութիւնը: Յատկապէս՝ «Չուիցերիացի Ռոպենտոն Զրուգօ» վէպը, որ բնականաբար ամփոփուած ձեւով «Արձագանգ»ի յաջորդական թիւերուն մէջ հրատարակուող այս արկածալից գործը, մեծ հետաքրքրութեամբ եւ յափշտակութեամբ կը կարդացուեր ոչ միայն իմ, այլ նաեւ՝ մօրս կողմէ:

«Պատանեկան Արձագանգ»ի բովանդակութիւնը ճոխ եղած է միշտ. անոր էջերուն վրայ կարելի է գտնել եւ կարդալ կրօնական, ազգային, գրական, մարզական եւ արկածախնդրական նիւթեր: Ունի պատանիին հետաքրքրութիւնը գոհացնող այլազան եւ ճոխ բովանդակութիւն:

Իրմէ՝ վեր. Մ. Յ. Շնորհօբեանէն ետք «Պատանեկան»ը ունեցած է զանազան խմբագիրներ: Բնականաբար Լիբանանի դժուարին տարիներուն ունեցած է ընդմիջումներ եւ այլազան դժուարութիւններ: Ուրախալի է, որ ան կը շարունակէ հրատարակուիլ եւ քայլ պահել ժամանակի պահանջներուն հետ: Ներկայիս անոր խմբագիրն է վեր. Բաֆֆի Մսըրլեան:

2011-ին կը լրանայ անոր 75-ամեակը: Մաղթելի է, որ անկէ ետքն ալ շարունակէ յաւելեալ կենսունակութեամբ ներկայանալ եւ արձագանգել հայ պատանի ընթերցողին՝ թէ՛ սփիւռքի եւ թէ՛ Յայաստանի ու Արցախի մէջ:

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր ամօնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆԶԵԻ ԵՐԵՎԱՅԻՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ԱԹԱՍԱՍ ԿԻՊՐՆԵԱՆԻ մահուան Ա տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 15 նոյեմբեր 2009-ին. Ս Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ. յաւարտ Ս. պատարագի:

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7322

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

	6				1	
	3		6		5	
4	5		7			9
		6		2	7	
						9
	1		3	9		2
6					1	
3			8	6		1
		5				3

ՇՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Վստահութիւն ունեցէ՛ք ապագային, ան կը ժպտի՛ ձեզի: Ապրեցէ՛ք օրը. կատարեցէ՛ք ձեր պարտականութիւնը. եւ ուրիշ ոչինչ:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7321

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
3	4	5	6	7	8	9	10	11			
4	5	6	7	8	9	10	11				
5	6	7	8	9	10	11					
6	7	8	9	10	11						
7	8	9	10	11							
8	9	10	11								
9	10	11									
10	11										
11											

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

	2	5	9	4	6	1	8	7	3
7	1	3	8	2	9	5	6	4	
4	8	6	5	7	3	1	9	2	
5	2	8	7	3	6	4	1	9	
9	6	4	1	8	5	2	3	7	
1	3	7	9	4	2	6	8	5	
8	4	1	2	9	7	3	5	6	
3	7	5	6	1	4	9	2	8	
6	9	2	3	5	8	7	4	1	

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՑ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Պիտի կարեմաբ գործակցիլ եւ վարուիլ իւրաքանչիւր անհատի նկարագրին համեմատ: Ասիկա պիտի դիւրացնէ ձեր աշխատանքը եւ ձեզի պիտի պարգեւէ ջիղերու հաճողարտութիւն:

ՑՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Թիւ 13-ը շատերուն համար բարեբախտ կամ դժբախտ նշանակութիւն ունի, մանաւանդ երբ ան զուգահիշի ուրբաթ օրուան մը: Բայց դուք կը սիրեք յատկանշական թուականները եւ կ'ունենաք լատտեսութեան զգացում:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Ուրբաթ 13 նոյեմբերը բախտաբեր պիտի ըլլայ ամուրիներու համար: Այսօր իւրաքանչիւր անձ պիտի գործէ ըստ իր հաւատալիքին, լատտեսութեան կամ յոռետեսութեան: Դուք պէտք է մնաք լատտեսներու շարքին:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Օրը պիտի անցնի ըստ ձեր ծրագրաւորած գործերուն կատարումով: Պիտի ունենաք հանդիպումներ ձեր աշխատանքները դիւրացնող քայլերով:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Պիտի գործը դիւանագիտութեամբ ձեր շրջապատին հետ, եւ պիտի յարմարցնէք ձեր յարաբերութիւնները հասունելով յաջող արդիւնքի: Միշտ նոյն ձեւով վարուեցէ՛ք ամէնուն հետ:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Ձեր աշխատանքները պիտի կատարէք մասնագիտական եւ արհեստավարժ մօտեցումով: Ձեր այս վերաբերումը աննկատ պիտի չմնայ եւ պիտի զմաւաւորէ:

ԿՇԻՌ-Բ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Ձեր լաւ տրամադրութիւնը առիթներ պիտի ստեղծէ օրուան աշխատանքները կատարելու դիւրութեամբ եւ արդիւնաւոր կերպով: Լաւ տրամադրութիւնը եւ լատտեսութիւնը հրաշքներ կը գործեն:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Դուք աւելի հանդարտ պիտի աշխատիք, քան ձեր գործակիցները: Սնունք պէտք է օրինակ առնեն ձեր գործելակերպէն: Չանաքցէ նոյն մնալ:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Ձեր բարեկամներուն ներկայութիւնը իտեալ գործակցութեան դուռը կը նշալ բանալ, որովհետեւ պիտի ունենաք միտքերու բնականօր փոխանակում եւ պիտի օգտուիք ձեր գաղափարներէն:

ԱՅԾԵՂՋԻԻՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Վճռական եղէք եւ աշխատեցէք սկզբունքային դիրքաւորումով: Ձեր նկարագրին ուղղութիւնն է այս, հետեւաբար մնացէք նոյն փիմակին մէջ:

ԾՈՎԱՆՈՑԾ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Երկրէն կամ ձեր շրջանակէն դուրս գալու առիթ մը պիտի ստեղծուի: Առանց երկար-բարակ հաշիւներ ընելու ընդունեցէ՛ք առաջարկը, որ օգտակար պիտի ըլլայ ձեզի համար:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Վստահութիւն ունեցէ՛ք ապագային, ան կը ժպտի՛ ձեզի: Ապրեցէ՛ք օրը. կատարեցէ՛ք ձեր պարտականութիւնը. եւ ուրիշ ոչինչ:

Բոլոր ամօնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆԶԵԻ ԵՐԵՎԱՅԻՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

ԱԹԱՍԱՍ ԿԻՊՐՆԵԱՆԻ մահուան Ա տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 15 նոյեմբեր 2009-ին. Ս Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ. յաւարտ Ս. պատարագի:

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

1959 -2009

13 Նոյեմբեր

ՏՈՍՍԵՐ

ԽՆԴԱ՛, ԱՅԼԱՊԵՍ...

- Երբ մեխակը թաղարէն հանես ու տանիս տնկես վարդերու ածուին մէջ, վարդ կ'ըլլա՞յ...
- Ո՛չ, մեխակ է, մեխակ ալ կը մնայ...
- Երբ թագաւորին ծին քեզի աչք ընէ, դո՛ւն ալ թագաւոր կ'ըլլաս...
- Ո՛չ, առաջ ինչ էի, այնպէս ալ կը մնամ...
- Երբ կատուն հիւանդանոցի մը մէջ ծնի, «ես բժիշկ եմ» կրնա՞յ ըսել...
- Ի հարկէ, ո՛չ...
- Երբ ճնճղուկը վանդակի մը մէջ դնես, դեղձանի՞կ կ'ըլլայ...
- Ո՛չ...
- Երբ Զեյնը Զինին հետ կարգուի, Զի՛ն կ'ըլլայ...
- Ո՛չ...
- Երբ ֆրանսացի հարեւանիդ հետ ֆրանսերէն խօսիս, դո՛ւն ալ ֆրանսացի կ'ըլլաս...
- Ո՛չ...
- Երբ ծնած ես Պոլսոյ Ենի Գորու կամ Սալմաթմորուք թաղը կամ Զալաստանի Զերթենքէլէ գիւղը, Լոնտոն, Փարիզ, Պերլին անցնելէ ետք՝ անգլիացի, ֆրանսացի կամ գերմանացի՞ կ'ըլլաս:
- Ո՛չ...
- Երբ համալսարանի մը մէջ դնապան ես կամ տնտես-աղբար, կրնա՞ս ելլել ըսել թէ փրոֆեսօր ես...
- Կորսնցուցած պէտք է ըլլաս, որ այդ տեսակ բան մը ըսես...
- Լա՛ւ, շատ լաւ, եթէ այս բոլոր հարցումներու պատասխանը «Ոչ» է, ինչպէս կ'ըլլայ որ կարգ մը թեթեստիկ արարածներ, առտուն հայ ես, մէյ մըն ալ կը նայիս , արեւը մարը չմտած, անգլիացի կամ ֆրանսացի կամ ամերիկացի եղեր ես...
- Որովհետեւ, խելքի պակասութենէ կը տառապի...
- Ուշադրութիւն ըրա՞ծ ես, որ այդ խելքէ պակասները քիչով, պզտիկով ալ չեն գոհանար... Ընդհակառակն, միշտ մեծ ազգերու ետեւէն ինկած են... Օրինակ, բնաւ չես հանդիպիր հայու մը, որ քառասուն տարի պելուծիստան կամ Աֆղանիստան ապրի ու քառասունմէկերորդ տարին ելլէ «ես պելուծ եմ, ես աֆղան եմ» ըսէ... Զէ՛, ատանկ բան չ'ըսեր... Զապա ի՛նչ կ'ընէ- տարի մը Լոնտոն մնա՞ց, ա՛լ խերը տես, անգլիացի եղած է... Աս յիմար արարածը շատ կը նմանի սա միւս յիմար արարածին որ Փարիզի Ռիւ տը լա Սորպիտէն կ'անցնի քանի մը անգամ ու Ամերիկա գալուն «ես համալսարանական մտաւորական եմ», կ'ըսէ... Եղբա՛յր, աս թեթեստիկութեան վերջը ո՛ր պիտի երթայ, ըսէ նայինք...

- Կը ցաւիմ ըսելու, որ այս թեթեստիկութիւնը պիտի շարունակուի այնքան տառն, որքան, որ պիտի շարունակուի մեր աւանդական վիճակը... Զաւանական է, որ օր մը, խլիրդի պատուաստը գտնեն, բայց այս ազգային ախտին պատուաստը պիտի չգտնուի... Զգարմանաւ եթէ ըսեմ, որ օտարամոլութիւնն ալ միջրոպ մըն է, ինչպէս օտարատեսցութիւնը...
- Բան մը պիտի չընենք... Ըսել կ'ուզեմ, այս գեզգէկները իրենց տեղը պիտի չնստեցնենք, իրենց աղուոր դաս մը պիտի չտանք...
- Զես կրնար, չենք կրնար... Մարդոց լեզուին-կոպանք կրնա՞ս անցընել, ի հարկէ չես կրնար...
- Ըսել է, որ երբ գեղացի Մկոն, Կակոն, Սմկոն, Ելլեն ինծի, քեզի անգլիացիութիւն, ամերիկացիութիւն ծախեն. մենք ալ անուշ, անուշ պիտի խնդա՞նք իրենց երեսին...
- Այո, երբեմն, ինչուրք աւելի գործ կը տեսնէ. քան յանդիմանութիւնը... Երբ աքլորը ելլէ բանաստեղծի մը ըսածին պէս- ըսէ թէ արեւը՝ իր «Կուկուլիկու»ն լսելու համար է որ հորիզոնին ետեւէն դուրս կու գայ ամեն առտու, ի՛նչ կ'ընես-կը խնդաս... Անանկ ալ երբ հանդիպիս մէկու մը որ Սամաթիա ծներ, մեծցեր է եւ ֆրանսացիութիւն կը ծախէ, խնդա՞ր... Որովհետեւ այդ մարդը կը նմանի այն թրքահայուն, որ օդանաւով Կովկասին վրայէն կ'անցնի ու Պոլիս վերադարձին, ռուսահայերէն կը բարբառի եւ հովեր կ'առնէ... Խնդա՛, այնպէս պիտի լաս...

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,75	33,00
Զուէթեան տիւնար	5235	5260
Յորդանանեան տիւնար	2100	2125
Պահրէյնեան տիւնար	3955	3980
Ա. Մ. Եմիրութեանց տիրիամ	407	409
Զաթարեան ռիալ	410	412
Սեուտական ռիալ	398	400
Օմանեան ռիալ	3865	3890
Եգիպտական կիւնէ	270	280
Անգլիական սթերլին	2465	2475
Չուիցերիական ֆրանք	1468	1478
Թրքական լիրա	1000	1010
Ճափոնական եէն	16,35	16,55
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Զանաւական տոլար	1420	1430
Աւստրալիական տոլար	1385	1395
Եւրօ	2223	2233

- ՈՍԿԻԱնգլիական մէկ ոսկի
- Իրանեան մէկ ոսկի
- Օսմանեան մէկ ոսկի
- Մեքսիքական փետոս
- Մէկ քիլոկրամ ծոյլ ոսկի
- Մէկ օսն ոսկի (\$)
- Մէկ օսն արծաթ (\$)

397000	417000
385500	405500
356000	376000
2,017,000	2,037,000
53,400,000	53,600,000
1115	1116
17,40	17,45

- Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը. Եւրօ
- Զանաւական տոլար
- Չուիցերիական ֆրանք
- Ճափոնական եէն
- Մէկ սթերլին

1,4880	1,4885
1,0485	1,0490
1,0150	1,0155
90,45	90,50
1,6540	1,6545

- Մէկ տոլար

388 դրամ

ԼՈՒՄԱՅԱՓՈԽ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ԵՂԱՐԸ ԴԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ: ԴԵՈ. 01/252852

www.aztagdaily.com

ՕՂԵՐԵՄՈՅ

ՈՒՐԲԱԹ, 13 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009 - ՊԵՅՐՈՒԹ

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
16°C	17°C	19°C	21°C	20°C	18°C

ԱՆՁԵՐԵՈՏ

ՅԵՐԵՎ՛

ԽՈՆԱՌՈՒԹԻՒՆ՝

ՋԵՐԱՍՍԻԻԾԱՆ

21°C

70%

ԳԻՇԵՐ

15°C

75%

